

ΠΡΟΤΑΣΗ

Κριτική Αρθρογραφία και Νομολογία

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

A. Μετακλητοί Υπάλληλοι
(ΔΕΚ C– 177 / 2014)

B. Προσωπικά Δεδομένα και Επιλογή Προϊστάμενων
(ΑΠΔΠΧ 41/ 2019)

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Αναπαριστώντας χαρτογραφικά την Ελλάδα του 1947 και συγκρίνοντάς την με το σήμερα
Παραδείγματα σύγχρονης αποτύπωσης

Χρήστος Σταύρου και Κλεομένης Καλογερόπουλος

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

A. Οδηγίες για τη διεξαγωγή τηλεδιάσκεψης
(Εγκύκλιος υπ' αριθμ. 1822/ 16.3.2020
(ΑΔΑ: ΨΕΚ946ΜΤΛΠ-004) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης)

B. Διεθνείς Συνεργασίες ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού
(Εγκύκλιος υπ' αριθμ. 2/4166/ ΔΕΠ/ 21.1.2020 του Υπουργείου Εσωτερικών)

Επιτροπές Παραλαβής Αγαθών και Υπηρεσιών
Μάδγα Γεροντίδου και Ιωάννης Μαρίνης

πρ ΟΤΑ ση

Διμηνιαία Επιθεώρηση για την Τοπική Αυτοδιοίκηση Κριτική Αρθρογραφία και Νομολογία

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ Θ. ΜΑΥΡΙΚΑΣ Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ε.τ.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ	ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΛΑΧΟΥ Πολιτικός Επιστήμων, Εμπειρογνώμων Τοπικής Αυτοδιοίκησης ΚΙΜΩΝ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΑΚΗΣ τέως Υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΛΑΝΗΣ Υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΟΥ Προϊσταμένη του Τμήματος Αδειών Διαμονής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΝΑΣΑΙΝΑ Υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΤΡΟΜΠΟΥΚΗ Υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών
DTP	ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΣΟΥΛΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΑΚΗΣ
ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ	ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ISSN	ΚΙΜΩΝ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ www.diaplous-autodioikisi.gr ΑΘΗΝΑ info@diaplous-autodioikisi.gr 2459- 4172
ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ	Ηλεκτρ. περιοδικό «πρΟΤΑση», τμ., τχ., σελ...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΡΘΡΩΝ, ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	iv
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ	iv
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ	74
Αναπαριστώντας χαρτογραφικά την Ελλάδα του 1947 και συγκρίνοντάς την με το σήμερα	
Παραδείγματα σύγχρονης αποτύπωσης, <i>Χρήστος Σταύρου και Κλεομένης Καλογερόπουλος</i>	74
Επιτροπές Παραλαβής Αγαθών και Υπηρεσιών, <i>Μάδγα Γεροντίδου και Ιωάννης Μαρίνης</i>	100
ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ	104
A. Μετακλητοί υπάλληλοι, ΔΕΚ C 177/14 της 9 ^{ης} Ιουλίου 2015, <i>María José Regojo Dans</i> κατά Consejo de Estado	104
B. Προσωπικά Δεδομένα και Επιλογή Προϊστάμενων, ΑΠΔΠΧ 41/ 2019	112
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	115
A. Οδηγίες για τη διεξαγωγή τηλεδιάσκεψης	115
B. Διεθνείς Συνεργασίες ΟΤΑ α' και β' βαθμού	117

**ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΡΘΡΩΝ,
ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ**

Το ηλεκτρονικό περιοδικό «**πρ ΟΤΑ ση**»

δέχεται προς ανάρτηση/ δημοσίευση άρθρα και μελέτες που αφορούν θέματα της δημόσιας διοίκησης και ειδικότερα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα άρθρα και οι μελέτες μπορούν να έχουν τόσες λέξεις όσες επιθυμεί ο/ η συγγραφέας τους, ώστε να παρουσιάζεται μία πλήρης εικόνα του αντικειμένου του άρθρου ή της μελέτης και να αναπτύσσονται οι απόψεις του/ της συγγραφέα, χωρίς να είναι απαραίτητη η σύγκλισή τους με αυτή της Σύνταξης του περιοδικού (του Επιστημονικά Υπεύθυνου και των Υπεύθυνων Ύλης). Επίσης, μπορούν να δημοσιεύονται και σχόλια σε όσες δικαστικές αποφάσεις αποστέλλονται στο περιοδικό.

Οι συγγραφείς ενημερώνονται ότι τα έργα τους, εφόσον δημοσιεύονται στο ηλεκτρονικό περιοδικό «**πρ ΟΤΑ ση**»,

μπορούν να αναπαραχθούν ελεύθερα και δωρεάν, υπό την προϋπόθεση/ παράκληση να μνημονεύεται το ηλεκτρονικό περιοδικό και ο/ η συγγραφέας του άρθρου.

Σημειώνεται ότι για την αποστολή άρθρων, μελετών, δικαστικών αποφάσεων (με ή χωρίς σχολιασμό) και διοικητικών εγγράφων προς δημοσίευση στο περιοδικό μπορείτε να απευθυνθείτε στο: info@diaplous-autodioikisi.gr.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το ηλεκτρονικό περιοδικό «**πρ ΟΤΑ ση**», με

δωρεάν κι ελεύθερη πρόσβαση, σκοπεύει στη δημοσίευση της γνώσης που παράγεται από τη δημόσια διοίκηση, σε όλες της τις βαθμίδες. Αποσκοπεί, δηλαδή, στην ανάδειξη της δημιουργικότητας των δημοσίων υπαλλήλων. Προσδοκά, δε, να αποτελέσει ένα ελεύθερο βήμα για όσους επιθυμούν να αποτυπώσουν, να μοιραστούν και να αιτιολογήσουν την άποψή τους σε θέματα της καθημερινής τους εργασίας. Επίσης, με τη δημοσίευση κρίσιμων διοικητικών εγγράφων και της επίκαιρης νομολογίας σε θέματα της τοπικής αυτοδιοίκησης, ολοκληρώνεται η προσπάθεια παροχής πρόσβασης στους ενδιαφερόμενους πολίτες στην αναγκαία γνώση για τη λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Δηλώνεται ότι το περιοδικό δεν αποσκοπεί στην άμεση πληροφόρηση των ενδιαφερομένων κατά τη στιγμή έκδοσης των δικαστικών αποφάσεων και των διοικητικών πράξεων (άλλωστε λειτουργούν πολλοί εξειδικευμένοι ιστότοποι για αυτό το λόγο).

Η ηλεκτρονική έκδοση του περιοδικού στον ιστότοπο:

www.diplous-autodioikisi.gr

υποδηλώνει την συμπληρωματικότητα των δύο προσπαθειών, οι οποίες στοχεύουν στον ίδιο σκοπό (με διαφορετικά μέσα): στην ανάδειξη της δημιουργικότητας των δημοσίων υπαλλήλων και την αλληλεπίδραση των ιδεών και των προσπαθειών τους.

Παρακαλείσθε, εάν έχετε κάποιες παρατηρήσεις επί των μελετών που είναι αναρτημένες στον ιστότοπο (www.diplous-autodioikisi.gr), καθώς και για κάθε θέμα που αφορά στη λειτουργία του, όπως απευθυνθείτε στο:

info@diaplous-autodioikisi.gr

Αναπαριστώντας χαρτογραφικά την Ελλάδα του 1947 και συγκρίνοντάς την με το σήμερα

Παραδείγματα σύγχρονης αποτύπωσης¹

Χρήστος Σταύρου
Κλεομένης Καλογερόπουλος

Λέξεις κλειδιά: Ιστορικοί χάρτες, χαρτογραφική απεικόνιση, αυτοτελής οικισμός, διοικητικά όρια

Περίληψη

Η αναλογική χαρτογραφική απεικόνιση είναι εξ ορισμού στατική. Ως εκ τούτου, η ανάγνωση ενός χάρτη του παρελθόντος δύναται να παρέχει πληροφορίες, οι οποίες αναλογούν στην ακρίβεια, στην τεχνολογία, καθώς και στην επιστημονική γνώση της εποχής δημιουργίας τους. Η ψηφιακή τεχνολογία δίνει τη δυνατότητα στον σημερινό ερευνητή/χαρτογράφο να «αντιγράψει» έναν ιστορικό χάρτη και να τον «μεταγράψει» στο σήμερα. Με αυτό τον τρόπο καθίσταται δυνατή μια χαρτογραφική αναγωγή από το παρελθόν στο παρόν, με παράλληλη οπτικοποίηση και νέων πληροφοριών (ιστορικά γεωδεδομένα), τις οποίες ο ερευνητής έχει στη διάθεση του, εκτός από το υπόβαθρο.

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μια χαρτογραφική αναγωγή από ιστορικούς χάρτες, οι οποίοι αφορούν στη διοικητική

Τόμος 5, Τεύχος 26, σελ. 74- 99

διαίρεση της χώρας, από τη στιγμή της εδαφικής της ολοκλήρωσης, αμέσως μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, έως και σήμερα. Αξιοποιώντας τα κατάλληλα διαθέσιμα εργαλεία, όπως για παράδειγμα τα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών (GIS), με τις αντίστοιχες ψηφιοποιήσεις υποβάθρων, ενημερώσεις, αναθεωρήσεις και συσχετίσεις με άλλες πηγές, παρουσιάζεται η ιστορική διαδρομή των οικισμών και της εξέλιξης των διοικητικών ορίων της χώρας, μέσα από χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Abstract

The analogic cartography is inherently static. Therefore, reading a map of the past may provide information which account on the accuracy, technology,

Ο Χρήστος Σταύρου είναι Αγρ. Τοπογράφος Μηχανικός, Υποψ. Διδάκτορας ΕΜΠ, Προϊστάμενος Τμήματος Χαρτογραφίας και Γεωχωρικών Δεδομένων της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Ο Κλεομένης Καλογερόπουλος είναι Τοπογράφος Μηχανικός, Διδάκτορας Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, στέλεχος Τμήματος Χαρτογραφίας και Γεωχωρικών Δεδομένων της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

and scientific knowledge of the time of its creation. Digital technology enables the current researcher/cartographer to “copy” a historical map and to “transcribe” it to

“Χαρτογραφία & Χωρική Πληροφορία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση”

¹ Το άρθρο δημοσιεύτηκε στα Πρακτικά του 13ου Εθνικού Συνεδρίου Χαρτογραφίας, που διεξήχθη στην Πάτρα στις 22-24 Οκτωβρίου 2014 από τη Χαρτογραφική Επιστημονική Εταιρεία Ελλάδας με θέμα:

present. This would also allow a mapping reduction from past to present, with parallel visualization and new information (historical geodata) that the researcher has available, apart from the background/basemap.

This paper presents a mapping reduction from historical maps relating to the administrative division of the country, since the territorial integration after the Second World War until today. Utilizing the appropriate available tools, such as Geographic Information Systems (GIS), with the respective basemap digitization, update, revision and correlation to other sources, this work presents the history of the evolution of the settlements and of the administrative boundaries of the country through specific examples.

1. Εισαγωγή

Η χαρτογραφία στην αναλογική της μορφή δεν μπορεί να είναι τίποτα άλλο, εκτός από στατική (Σιδηρόπουλος & Παππάς, 2004). Κάθε αναπαράσταση λοιπόν της γεωγραφίας, της τοπιογραφίας και της τοπογραφίας μπορεί να είναι μόνο μια οπτικοποίηση της δεδομένης στιγμής. Έτσι, τα στοιχεία ενός τέτοιου χάρτη, όπως για παράδειγμα οι υποδομές (οδικό δίκτυο, σιδηροδρομικό δίκτυο κτλ.), οι οικισμοί κ.α., αποτελούν μια εικόνα στη δεδομένη στιγμή σύνταξης του χάρτη. Η επικαιροποίηση ενός αναλογικού χάρτη, με έναν άλλο αναλογικό, απλά επικαιροποιεί αυτά τα στοιχεία του προηγούμενου χάρτη. Δε παύει, όμως, ο νέος χάρτης να παραμένει εξίσου στατικός και να απεικονίζει μια δεδομένη στιγμή του χαρτογραφικού χρόνου.

Η εισαγωγή της τεχνολογίας στην επιστήμη της χαρτογραφίας έθεσε σε «κίνηση» το υποκείμενό της, δηλαδή τους χάρτες. Οι ψηφιακοί χάρτες πλέον μπορεί

να είναι δυναμικοί και, εκτός από την χωρική πληροφορία του κάθε στοιχείου τους, να παρέχουν και περιγραφικές πληροφορίες. Η δυνατότητα αυτή είναι η απόρροια του «γάμου» των συστημάτων σχεδίασης (CAD) με τις ψηφιακές βάσεις δεδομένων (data bases). Η παραπάνω ένωση εισήγαγε στον κόσμο της πληροφορικής τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (ΓΣΠ). Τα ΓΣΠ είναι ένα ψηφιακό σύστημα και αποτελεί σύνολο υλικού, λογισμικού και διαδικασιών, το οποίο με την κατάλληλη χρήση υποστηρίζει τη συλλογή, διαχείριση, ανάλυση, μοντελοποίηση και παρουσίαση δεδομένων με χωρική αναφορά (Χαλκιάς, 2006).

Εύλογα, λοιπόν, μπορεί να ειπωθεί πως η ψηφιακή τεχνολογία δίνει πλέον τη δυνατότητα στον χρήστη/μελετητή να «αντιγράψει» έναν ιστορικό χάρτη και να τον «μεταγράψει» στο σήμερα. Με αυτό τον τρόπο, καθίσταται δυνατή η χαρτογραφική αναγωγή από το παρελθόν στο παρόν, με παράλληλη οπτικοποίηση και νέων πληροφοριών (ιστορικά γεωδεδομένα), τις οποίες ο ερευνητής έχει στη διάθεση του, εκτός από το υπόβαθρο.

Πολλά από τα ΓΣΠ τα οποία αξιοποιούν, αναπαράγουν και οπτικοποιούν ιστορικά θέματα, θα ήταν αδύνατον να υλοποιηθούν, χωρίς τους ιστορικούς χάρτες. Οι ιστορικοί χάρτες καταγράφουν εκείνες τις γεωγραφικές πληροφορίες, οι οποίες είναι θεμελιώδεις για την ανασύσταση του παρελθόντος. Πολλές φορές, επίσης, καταγράφουν πληροφορίες, οι οποίες δεν αναφέρονται σε καμιά άλλη γραπτή πηγή, όπως επί παραδείγματι τοπωνύμια ή ονόματα οικισμών, που δεν υφίστανται σήμερα, καθώς και όρια ή φυσικά χαρακτηριστικά, που έχουν τροποποιηθεί με το πέρασμα του χρόνου. Οι ιστορικοί χάρτες

αντιπροσωπεύουν την τεχνολογία, αλλά και την κοσμοθεωρία των δημιουργών τους, κατά τη στιγμή της δημιουργίας τους (Rumsey & Williams, 2002).

Όλο αυτό το πλήθος πληροφοριών καλείται να διαχειριστεί, να μελετήσει και στη συνέχεια να μεταγράψει στο παρόν, με έναν σύγχρονο τρόπο, ο μελετητής-χαρτογράφος.

Στην παρούσα εργασία αναλύεται μια μεθοδολογία μελέτης και ανασύνθεσης χαρτών από το παρελθόν. Χαρτών που διαπραγματεύονται τη διοικητική διαμόρφωση του σύγχρονου ελληνικού κράτους, των διοικητικών ορίων του, των οικισμών του κτλ. Για την πραγματοποίησή της χρησιμοποιήθηκαν πηγές ως επί το πλείστον ελεύθερες στο διαδίκτυο, όπως για παράδειγμα η ιστοσελίδα της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.) κ.α., καθώς επίσης και ιστορικά χαρτογραφικά υπόβαθρα της ΕΛ.ΣΤΑΤ., της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (Γ.Υ.Σ.) κτλ.

Η παρούσα εργασία αποτελεί ένα μεθοδολογικό πλαίσιο για κάθε μελετητή που ενδιαφέρεται να διερευνήσει τα προβλήματα που ανακύπτουν, σε ό,τι αφορά στον εντοπισμό/προσδιορισμό και στην εξέλιξη των οικισμών (βάσει των πηγών της ιστορικής γεωγραφίας και δημογραφίας), καθώς και στον εντοπισμό και στην οριοθέτηση των διοικητικών ενότητων του ελληνικού κράτους, μετά την διοικητική ολοκλήρωσή του το 1947, με την προσάρτηση σε αυτό της Δωδεκανήσου.

2. Προσδιορισμός – εντοπισμός οικισμών & διοικητικών ορίων

2.1 Γενικά

Η εδαφική ολοκλήρωση της χώρας, στη σημερινή της μορφή, συντελείται με την προσάρτηση της Δωδεκανήσου (1947), μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Χαρτογραφικά, μετά από έρευνα, προέκυψε ότι έχει αποδοθεί, με την μορφή Άτλαντα Δήμων και Κοινοτήτων, η διοικητική διαίρεση της χώρας, στις 31.12.1948. Εκδότης ήταν η Γενική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (1950), στα πλαίσια της προετοιμασίας της γενικής απογραφής πληθυσμού, το 1951. Σε δύο τόμους περιλαμβάνονται 147 φύλλα χαρτών, σε κλίμακα 1:100.000. Τα 146 φύλλα, όσα και οι επαρχίες, είναι ταξινομημένα κατά γεωγραφικά διαμερίσματα και νομούς, ενώ σε ξεχωριστό φύλλο εμφανίζεται το Άγιο Όρος-Αυτοδιοίκητο. Έχουν εκτυπωθεί στα Τεχνικά Εργαστήρια της Γ.Υ.Σ. και περιλαμβάνουν:

1. τα διοικητικά όρια κράτους, νομού, επαρχίας, δήμων και κοινοτήτων
2. οδικό δίκτυο
3. υψομετρικές καμπύλες (100 μ., 500 μ.)
4. θέσεις αυτοτελών οικισμών με υψόμετρο

Το βασικό πλεονέκτημα της συγκεκριμένης σειράς χαρτών είναι ότι έχουν συνταχθεί με ενιαίες προδιαγραφές για το σύνολο της χώρας και είναι εύκολα προσβάσιμοι με τη χρήση του διαδικτύου².

Η εξέλιξη της νομοθεσίας σχετικά με την διοικητική διαίρεση της χώρας οδήγησε από τους 218 Δήμους και 5757

²

<http://dlib.statistics.gr/portal/page/portal/ESY E/mapsearch>

Κοινότητες της απογραφής του 1951, στους 900 Δήμους και 133 Κοινότητες της απογραφής του 2001³ και τέλος στους σημερινούς 325 Δήμους της απογραφής του 2011⁴.

Από τους 325 Δήμους επιλέχθηκαν αυτοί της Σαμοθράκης (περιφερειακός, νησιωτικός) και της Πετρούπολης με το Ίλιον (κέντρο, αστικοί), προκειμένου να παρουσιαστεί ο προσδιορισμός της θέσης των αυτοτελών οικισμών και η ιστορική διαδρομή της μεταβολής διοικητικών ορίων που παρουσιάζονται διαχρονικά.

2.2 Εντοπισμός/προσδιορισμός & χαρτογραφική απεικόνιση οικισμών Νήσου Σαμοθράκης (1920 – 2011)

Η γεωγραφική θέση αναφέρεται στο μέρος που κατέχει η πόλη, ως προς τα μεγάλα γεωγραφικά σύνολα. Είναι ένα μεταβλητό μέγεθος μέσα στο χρόνο και είναι κοινά αποδεκτό πως οι μεγαλύτερες και οι με μεγαλύτερη διάρκεια πόλεις του κόσμου είδαν την γεωγραφική τους θέση να αλλάζει μέσα στον χρόνο (Σιδηρόπουλος, 1999). Το σημαντικότερο, ίσως, πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο μελετητής της νεοελληνικής ιστορικής γεωγραφίας και δημογραφίας είναι η έλλειψη πηγών. Είναι παράδοξο πολλοί τόποι να κατοικούνται αδιαλείπτως από την αρχαιότητα και να υπάρχει ιστορικό κενό, όσον αφορά στην καταγραφή τους διαχρονικά (Καλλιβρετάκης, 2003). Αυτό φυσικά αποδίδεται στο γεγονός πως η έκταση του σημερινού ελλαδικού κράτους υπήρξε κάτω από την κυριαρχία των

Ενετών, των Οθωμανών κτλ. Η συγκέντρωση στοιχείων για τις θέσεις, για τις ονομασίες, για τα κοινωνικά και οικονομικά στοιχεία που αφορούν στην ιστορική εξέλιξη των οικισμών, καθώς και για το γενικότερο ιστορικό πλαίσιο της εποχής, αποτελούν πεδίο της ιστορικής έρευνας συναρτώμενο από γεωγραφικές παραμέτρους (Τσότσος, 2012).

Η Σαμοθράκη απέχει 25 ναυτικά μίλια από την Αλεξανδρούπολη, απέναντι από το Δέλτα του Έβρου. Το σχήμα της είναι ελλειψοειδές, με τον μεγάλο άξονα σε κατεύθυνση Α-Δ, μήκους 21,5χλμ., ενώ ο μικρός έχει κατεύθυνση Β-Ν, με μήκος 12,5χλμ. Έχει έκταση περί τα 178 τετρ. χιλιόμετρα, εκ των οποίων το 55% αποτελείται από τον ορεινό όγκο του νησιού, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό είναι πεδινό και παράκτιο. Η ακτογραμμή της έχει μήκος περίπου 60χλμ⁵.

Στην παρούσα εργασία επιλέχθηκε η Νήσος Σαμοθράκη, προκειμένου να καταδειχθεί ένας τρόπος έρευνας (και σύγχρονης απεικόνισης), γύρω από το θέμα εντοπισμού/προσδιορισμού οικισμών. Μέσα, κυρίως, από την έρευνα σε ελεύθερες πηγές (διαδίκτυο), καταδεικνύεται μια μεθοδολογία, την οποία ένας ερευνητής μπορεί να έχει ως μεθοδολογικό πλαίσιο στην έρευνα του, γύρω από τους οικισμούς στην Ελλάδα. Φυσικά, δεν αποτελεί θέσφατο και δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις περιπτώσεις, καθώς ορισμένες από αυτές απαιτούν εις βάθος, ή και in situ, έρευνα.

³ Νόμος 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α'/1997), Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης- Καποδίστριας.

⁴ Νόμος 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'/2010), Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης.

⁵ Δίκτυο Αειφόρων Νήσων «Δάφνη», Αναγνωριστική έκθεση για τη Σαμοθράκη, 2011, Πρόσβαση στην ιστοσελίδα: <http://www.dafni.net.gr/gr/members/files/samothraki/samothraki-report.pdf>

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας, οι κύριες πηγές ήταν οι εξής:

- Η ιστοσελίδα της ΕΛ.ΣΤΑΤ⁶.
- Η ιστοσελίδα της Ελληνικής Εταιρίας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.)⁷.
- Η ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου⁸.

Παρουσιάζονται οι αυτοτελείς οικισμοί της νήσου Σαμοθράκης (αρχικά η νήσος ανήκε στον τότε νομό Μυτιλήνης και έπειτα στον νομό Έβρου⁹, έως σήμερα), όπως αυτοί εμφανίζονται από την απογραφή του 1920 (η πρώτη απογραφή μετά την ενσωμάτωσή της στο ελληνικό κράτος, στις 19/10/1912¹⁰), έως και την πιο πρόσφατη, το 2011.

Αρχικά υπάγονται σε δύο διοικητικές ενότητες (Κοιν. Σαμοθράκης, Κοιν. Ξηροποτάμου)¹¹, οι οποίες στη συνέχεια συγχωνεύονται στην Κοιν. Σαμοθράκης¹², η οποία αναγνωρίζεται στο Δήμο που υφίσταται σήμερα¹³. Ο επόμενος πίνακας (Πίνακας 1) παρουσιάζει τους οικισμούς της Σαμοθράκης, όπως αυτοί εμφανίζονται στο σύνολο των απογραφών (1920 -2011).

⁶ www.statistics.gr

⁷ <http://www.eetaa1.gr/index1.html>

⁸ www.et.gr

⁹ Νομοθετικό Διάταγμα (ΦΕΚ Α' 349/3.12.1923), Περί διαιρέσεως διοικητικώς εις δύο Νομούς της Δυτικής Θράκης.

¹⁰ Κατά την Ειδική Απογραφή του έτους 1913 (Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, Διεύθυνση Στατιστικής, 1915. Απαρίθμησης των κατοίκων των νέων επαρχιών της Ελλάδος του έτους 1913, Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο), δεν κρίθηκε σκόπιμο να ενεργηθεί η απαρίθμηση των κατοίκων στη Γενική Διοίκηση Νήσων και ως εκ τούτου δεν καταγράφηκε πληθυσμός

στους οικισμούς της Σαμοθράκης, εν προκειμένω. Υπήρξε μόνο εκτίμηση του συνολικού πληθυσμού της Νήσου Σαμοθράκης (3.863 κατ.).

¹¹ Βασιλικό Διάταγμα (ΦΕΚ Α' 116/28.5.1918), Περί συστάσεως κοινοτήτων εν τώ νομώ Λέσβω.

¹² Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ Α' 167/10.8.1927), Περί συγχωνεύσεως της κοινότητος Ξηροποτάμου εις την κοινότητα Σαμοθράκης Νομού Έβρου.

¹³ Προεδρικό Διάταγμα 112 (ΦΕΚ Α' 41/9.4.1988), Αναγνώριση της Κοινότητας Σαμοθράκης του Νομού Έβρου σε δήμο.

ΟΙΚΙΣΜΟΙ	1920	1928	1940	1951	1961	1971	1981	1991	2001	2011
1	Σαμοθράκη	Σαμοθράκη	Σαμοθράκη	Σαμοθράκη	Σαμοθράκη	Σαμοθράκη	Σαμοθράκη	Σαμοθράκη	Σαμοθράκη	Σαμοθράκη
2	<u>Άγιος Γεώργιος</u>									
3	Αλώνια	Αλώνια	Αλώνια	Αλώνια	Αλώνια	Αλώνια	Αλώνια	Αλώνια	Αλώνια	Αλώνια
4					<u>Ανω Καρυώται</u>	Ανω Καρυώται	Ανω Καρυώται	Ανω Καρυώται	Ανω Καρυώται	Ανω Καρυώται
5				<u>Ανω Μεριά</u>					Ανω Μεριά	Ανω Μεριά
6			<u>Αχλαμπάρι α</u>							
7			-		<u>Δάφναι</u>		Δάφνες	Δάφνες	Δάφνες	Δάφνες
8			-		<u>Θέρμα</u>	Θέρμα	Θέρμα	Θέρμα	Θέρμα	Θέρμα
9			<u>Ισώματα</u>		Ισώματα					
10		<u>Καμαριώτισσα</u>	Καμαριώτισσα	Καμαριώτισσα	Καμαριώτισσα	Καμαριώτισσα	Καμαριώτισσα	Καμαριώτισσα	Καμαριώτισσα	Καμαριώτισσα
11					<u>Καστέλλιον</u>	Καστέλλιον	Καστέλλιον	Καστέλλιον		
12								<u>Κατσαμπάς</u>	Κατσαμπάς	Κατσαμπάς
13					<u>Κάτω Καρυώται</u>	Κάτω Καρυώται	Κάτω Καρυώται	Κάτω Καρυώται	Κάτω Καρυώται	Κάτω Καρυώται
14	<u>Κοντάδα</u>		Κοιτάδες *		Κοιτάδα *					
15	<u>**Λάκκωμα</u>	Λάκκωμα	Λάκκωμα	Λάκκωμα	Λάκκωμα	Λάκκωμα	Λάκκωμα	Λάκκωμα	Λάκκωμα	Λάκκωμα
16	<u>**Μακρηλιέ ς</u>	Μακρηλιές	Μακρελαίο ι					Μακρυλιές	Μακρυλιές	Μακρυλιές
17					<u>Μνημόρια</u>	Μνημόρια	Μνημόρια	Μνημόρια		

18					<u>Μονή Σαμοθράκης</u>					
19									<u>Μπαξέδες *</u>	
20	**Ξηροπόταμος	Ξηροπόταμος	Ξηροπόταμος	Ξηροπόταμος	Ξηροπόταμος	Ξηροπόταμος	Ξηροπόταμος	Ξηροπόταμος	Ξηροπόταμος	Ξηροπόταμος
21	<u>Παλαιόπολις</u>	Παλαιόπολις	Παλαιόπολις	Παλαιόπολις	Παλαιόπολις	Παλαιόπολις	Παλαιόπολις	Παλαιόπολις	Παλαιόπολις	Παλαιόπολις
22									<u>Ποταμιά</u>	Ποταμιά
23	<u>**Κουρμπέτι</u>	Κουρμέτι (Προφήτης Ηλίας)	Προφήτης Ηλίας	Προφήτης Ηλίας	Προφήτης Ηλίας	Προφήτης Ηλίας	Προφήτης Ηλίας	Προφήτης Ηλίας	Προφήτης Ηλίας	Προφήτης Ηλίας
24			<u>Ρεμπουτζάδικα</u>		Ρεμπουτζάδικα	Ρεμπουτζάδικα	Ρεμπουτζάδικα	Ρεμπουτζάδικα	Ρεμπουτζάδικα	
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	3190	3866	3993	4258	3830	3012	2871	3083	2723	2773
ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	9	8	12	8	17	13	14	16	16	15

Υπογράμμιση: νέος οικισμός (εμφάνιση πρώτη φορά σε απογραφή). Έντονο χρώμα: οι οικισμοί οι οποίοι εμφανίζονται ανελλιπώς σε όλες τις απογραφές.

(*) Οικισμοί χωρίς πληθυσμό, (**) Οικισμοί που αποτέλεσαν την Κοιν.Ξηροποτάμου στην Απογραφή του 1920

Πίνακας 1. Διαχρονική καταγραφή οικισμών Νήσου Σαμοθράκης.

Για την ευχερέστερη κατανόηση του φαινομένου, παρατίθεται η διαδικασία καθορισμού και φυσικά ο εκάστοτε ισχύων ορισμός του αυτοτελούς οικισμού. Ως διαδικασία, η ευθύνη του καθορισμού των αυτοτελών οικισμών ανήκει νομικά στην Υπηρεσία που διενεργεί την απογραφή, δηλαδή στην Στατιστική Υπηρεσία. Αυτό δεν προκύπτει άμεσα από κάποια σχετική διάταξη Νόμου, αλλά έμμεσα, από την χρήση των αποτελεσμάτων της απογραφής από τις Υπηρεσίες του Κράτους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η σαφής αναφορά στον Δημοτικό (και Κοινοτικό) Κώδικα «*αυτοτελής οικισμός απογραφείς ως τοιούτος ...*»¹⁴ και στην Πολεοδομική Νομοθεσία «*το παρόν διάταγμα αφορά τους οικισμούς της χώρας οι οποίοι κατά την τελευταία απογραφή...*»¹⁵, με την οποία ο νομοθέτης προσδιορίζει τον τρόπο αποδοχής ενός οικισμού ως αυτοτελούς. Έτσι, με τη διενέργεια της απογραφής πληθυσμού, εξακριβώνεται η de facto κατάσταση των αυτοτελών οικισμών της χώρας, ενώ με τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της σε επίπεδο αυτοτελούς οικισμού, επέρχεται η de jure αναγνώρισή τους (Χαραλαμπίδης, 1966).

Ο τρόπος καθορισμού από την Στατιστική Υπηρεσία διακρίνεται σε δύο χρονικές περιόδους. Η πρώτη από την

απογραφή πληθυσμού του 1879, έως το 1928 και η δεύτερη από την απογραφή πληθυσμού του 1928, έως σήμερα.

Στα δημοσιευμένα αποτελέσματα της απογραφής του 1879¹⁶, περιλαμβάνεται για πρώτη φορά μετά το 1836¹⁷ επίσημος πίνακας των πόλεων και των χωριών που απαρτίζουν κάθε δήμο, με πληθυσμιακά στοιχεία. Στο ενδιάμεσο διάστημα συστάθηκαν πολλοί νέοι συνοικισμοί και χωριά (χωριά), αλλά και υπάρχοντα χωριά καταργήθηκαν.

Στην πρώτη περίοδο ουδεμία έννοια του αυτοτελούς οικισμού είχε δοθεί με την μορφή ορισμού. Κατά συνέπεια, κάθε δημοτικό (ή κοινοτικό συμβούλιο) καθόριζε κατά την κρίση του, τελείως αυθαίρετα, τους απαρτίζοντες τον δήμο (ή την κοινότητα) οικισμούς, δηλαδή τους εντός των διοικητικών τους ορίων κατοικημένους τόπους, οι οποίοι απογράφονταν ξεχωριστά¹⁸.

Η δεύτερη περίοδος περιλαμβάνει τις απογραφές πληθυσμού από το 1928 έως και σήμερα. Στη συνέχεια, παρατίθενται ο αρχικός ορισμός του αυτοτελούς οικισμού (1928), αυτός που ισχύει σήμερα (2011), καθώς και μεταβολές που υπήρξαν διαχρονικά στη διατύπωσή του:

*«Πάν συνάθροισμα συνεχομένων, δηλαδή γειτνιαζουσών στενώς μεταξύ των, οικιών, χωριζόμενον δι' ακατοικήτου τινός αποστάσεως από τα άλλα τοιούτα συναθροίσματα» (1928)*¹⁹.

¹⁴ Νομοθετικό Διάταγμα 2888 / 1954 (ΦΕΚ 139 Α'/1-7-1954), Περί κυρώσεως του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος.

¹⁵ Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ 181 Δ/ 1985), Τρόπος καθορισμού ορίων οικισμών της χώρας ...

¹⁶ Υπουργείον Εσωτερικών, Στατιστική της Ελλάδος, Πληθυσμός 1879, 1881.

¹⁷ ΦΕΚ 80 Α' / 28.12.1836 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ), Γενικός Πίναξ των Δήμων του Κράτους.

¹⁸ Μια τακτική η οποία εξαλείφθηκε στην απογραφή του 1961 και θεσμοθετήθηκε ο ουσιαστικός έλεγχος των αποφάσεων καθορισμού των αυτοτελών οικισμών, των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων. Απαιτείται πλέον η έγκριση της προϊσταμένης διοικητικής αρχής των Δήμων μετά από σχετική εισήγηση ομάδας εργασίας για τις ανάγκες της απογραφής.

¹⁹ Απογράφηκαν 10.925 αυτοτελείς οικισμοί και οι οποίοι διακρίνονται με πληθυσμιακά

«Ένα σύνολο οικοδομών, οι οποίες γειτονεύουν και τα κτίρια των οποίων δεν απέχουν μεταξύ τους περισσότερο από διακόσια (200) μέτρα, αν δεν υπάρχει εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως, και μέχρι χίλια (1.000) μέτρα, αν υπάρχει, και περιλαμβάνουν δέκα (10), τουλάχιστον, κατοικίες νοικοκυριών ή μία συλλογική κατοικία ή κατοικίες νοικοκυριών και συλλογικές κατοικίες, στις οποίες μπορούν να κατοικήσουν κανονικά πενήντα (50), τουλάχιστον, άτομα, ανεξάρτητα αν αυτά κατοικούν όλο το έτος ή μία μόνο ορισμένη εποχή. Ως αυτοτελείς οικισμοί ορίζονται και οι μικρονησίδες, ανεξάρτητα από τις ανωτέρω προϋποθέσεις» (2011)²⁰.

Διαχρονικές μεταβολές διατύπωσης:

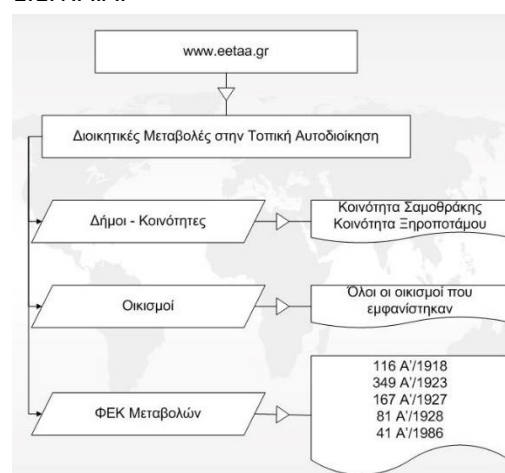
- Προσδιορισμός ελάχιστης απόστασης μεταξύ οικοδομών
- Προσδιορισμός αναγκαίου αριθμού κατοίκων και κατοικιών
- Προσθήκη μικρονησίδων, ανεξαρτήτως προϋποθέσεων

κριτήρια σε πόλεις (άνω των 5000 κατοίκων) και χωριά οι υπόλοιποι. Από τα χωριά, οι οικισμοί με πληθυσμό 2000 – 5000 κατοίκων, χαρακτηρίζονταν ως κωμοπόλεις.

²⁰ Στις οδηγίες του ΟΗΕ (ETUDES STATISTIQUES, σειρά Μ, αριθ. 27) για την οργάνωση των εθνικών απογραφών πληθυσμού, συστήνεται να ορισθεί ως «οικισμός» ο-μάδα πληθυσμού, που έχει ονομασία τοπικά αναγνωρισμένη, ενεργεί ως ολοκληρωμένη κοινοτική οντότητα, είναι διακεκριμένη, αδιαίρετη και μη καθορισμένου μεγέθους. Επειδή η διάσκεψη των Ευρωπαίων Στατιστικών έκρινε ότι ο ορισμός αυτός θα δημιουργούσε αμφιβολίες κατά την εφαρμογή του, έδωσε στα κράτη του ΟΗΕ ορισμένους κανόνες αναφορικά με τον οικισμό, ύστερα από γνωμοδότηση της επιτροπής που συνήλθε ειδικά για το σκοπό αυτό στην Πράγα. Κάθε κράτος καθόρισε ελεύθερα τον ορισμό του οικισμού του, με βάση τους κανόνες αυτούς,

- Υιοθέτηση διεθνών κανόνων και συστάσεων²¹
- Ύπαρξη ή μη Πολεοδομικού Σχεδίου (Εγκεκριμένο σχέδιο Πόλεως)

Η επόμενη εικόνα (Εικόνα 1) παρουσιάζει συνοπτικά τη ροή αναζήτησης στο διαδίκτυο για τα ΦΕΚ μεταβολών των οικισμών της Νήσου Σαμοθράκης, στην ιστοσελίδα της Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Εικόνα 1. Ροή αναζήτησης στο διαδίκτυο για τα ΦΕΚ μεταβολών για τους οικισμούς της Νήσου Σαμοθράκης

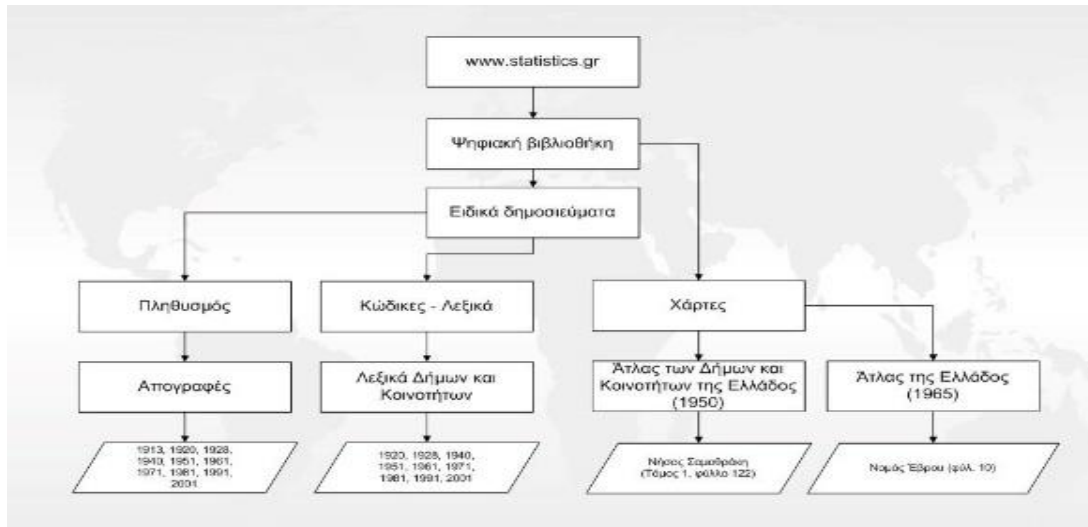
Ομοίως, η επόμενη εικόνα (Εικόνα 2)

ώστε να επιτυγχάνεται η διεθνής συγκρισιμότητα. Η ΕΣΥΕ (ΕΛΣΤΑΤ σήμερα) λαμβάνοντας υπόψη τους ανωτέρω κανόνες, στο Προεδρικό Διάταγμα που προηγείται της εκάστοτε απογραφής πληθυσμού και αφορά την διενέργειά της καθορίζει για τις ανάγκες των απογραφών τον ορισμό του αυτοτελούς οικισμού (ΠΔ 168 /2008 - Άρθρο 3, ΦΕΚ 223 Α' - 4.11.2008, «Διενέργεια γενικών απογραφών: Οικοδομών – Κτιρίων και Πληθυσμού – Κατοικιών, κατά τα έτη 2010– 2011»).

²¹ Μέχρι και την απογραφή του 1951, δεν είχε τεθεί το θέμα του καθορισμού των αυτοτελών οικισμών στα διεθνή στατιστικά συνέδρια και κατά συνέπεια δεν υπήρχαν σχετικές διεθνείς συστάσεις. Για πρώτη φορά, ετέθη το 1958 και απασχόλησε του Ευρωπαίους Στατιστικούς στο προπαρασκευαστικό στάδιο της επερχόμενης απογραφής πληθυσμού (1960/1961), οπότε και διατυπώθηκαν οι πρώτες συ-στάσεις.

παρουσιάζει συνοπτικά τη ροή αναζήτησης στο διαδίκτυο για τις απογραφές των πληθυσμών (για την τελευταία απογραφή -2011- τα στοιχεία τα οποία την αφορούν παρουσιάζονται σε ξεχωριστή ενότητα στην ιστοσελίδα της

ΕΛ.ΣΤΑΤ.), την ονοματολογία των οικισμών, τα υψόμετρα και τα χαρτογραφικά υπόβαθρα κλίμακας 1:100.000 και 1:200.000, στην ιστοσελίδα της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Εικόνα 2. Ροή αναζήτησης πληροφοριών (απογραφές των πληθυσμών, ονοματολογία οικισμών, υψόμετρα και χαρτογραφικά υπόβαθρα) στην ιστοσελίδα της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Για τις ανάγκες προσδιορισμού της θέσης των οικισμών, μια πηγή άντλησης της αναγκαίας πληροφορίας είναι και η ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Από αυτή, εκτός από τα γενικά ΦΕΚ (πχ. Πρόγραμμα Καποδίστρια, Καλλικράτη κτλ.), είναι δυνατόν να αντληθούν ΦΕΚ που αφορούν σε πολεοδομικά διατάγματα και αναφέρουν αλλαγές στα όρια των οικισμών κτλ. Ο επόμενος πίνακας (Πίνακας 2) παρουσιάζει τα αποτελέσματα της αναζήτησης στην ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου, για τους οικισμούς της Σαμοθράκης.

ΦΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ	ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΑΞΗ	ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΟΙΚΙΣΜΟ
ΦΕΚ Δ' 1283/ 31.12.1986	Απόφαση Νομάρχη Έβρου 29.9.1986	Καθορισμός ορίων, όρων και περιορισμών δόμησης σε οικισμούς Νήσου Σαμοθράκης Ν. Έβρου	Αλώνια, <u>Δάφνες</u> ,Κάτω Καρυώτες, Άνω Καρυώτες, Καστέλλι, Λάκωμα, Μνημόρια, Ξηροπόταμος, Προφήτης Ηλίας
ΦΕΚ Δ' 965/ 6.10.1987	Απόφαση Νομάρχη Έβρου 23.9.1987	Οριοθέτηση και όροι δόμησης οικισμών Καμαριώτισσας και Θέρμων Νήσου Σαμοθράκης Ν. Έβρου	<u>Καμαριώτισσα,</u> <u>Θέρμαι</u>
ΦΕΚ Δ' 763/ 29.12.1989	Απόφαση Νομάρχη Έβρου 1.12.1989	Οριοθέτηση και όροι δόμησης οικισμού Παλαιόπολης Σαμοθράκης Ν. Έβρου	Παλαιόπολις
ΦΕΚ Δ' 458/ 18.5.1992	Απόφαση Νομάρχη Έβρου 29.9.1986	Έγκριση Πολεοδομικής Μελέτης κάτω των 2.000 κατοίκων οικισμού Καμαριώτισσας Δήμου Σαμοθράκης Ν. Έβρου	Καμαριώτισσα
ΦΕΚ Δ' 465/ 26.5.1992	Απόφαση Νομάρχη Έβρου 5.3.1992	Έγκριση Πολεοδομικής Μελέτης κάτω των 2.000 κατοίκων οικισμού Θέρμων Δήμου Σαμοθράκης Ν. Έβρου	Θέρμαι
ΦΕΚ Δ' 450/ 22.6.1999	Απόφαση Νομάρχη Έβρου 6.5.1999	Τροποποίηση των ορίων, του οικισμού Δάφνες της Νήσου Σαμοθράκης Ν. Έβρου	Δάφνες

ΟΙΚΙΣΜΟΣ (ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΟΡΑ ΣΕ ΔΙΑΤΑΓΜΑ) = Υπογράμμιση

Πίνακας 2. Πολεοδομικά διατάγματα που αφορούν στους οικισμούς της Νήσου Σαμοθράκης.

Στη συνέχεια παρατίθεται ο πίνακας (Πίνακας 3) με τη διαχρονική (1920-2011) εξέλιξη της ονοματολογίας και του πληθυσμού της Νήσου Σαμοθράκη.

A/A	ΟΙΚΙΣΜΟΙ (*)	1920	1928	1940	1951	1961	1971	1981	1991	2001	2011
1	Σαμοθράκη	1749	2055	1679	1795	1555	1214	941	719	677	625
2	Άγιος Γεώργιος	76									
3	Αλώνια	397	459	666	678	690	508	423	556	251	295
4	Ανω Καρυώται					2	2	3	8	15	22
5	Ανω Μεριά				100					58	58
6	Αχλαμπάρια			25							
7	Δάφνες (Δάφναι)					47		15	13	11	16
8	Θέρμα					18	13	60	67	74	106
9	Ισώματα			59		15					
10	Καμαριώτισσα		149	134	176	277	336	546	826	969	1009
11	Καστέλλιον					153	80	69	73		
12	Κατσαμπάς								11	12	15
13	Κάτω Καρυώται					6	3	8	38	37	38
14	Κοιτάδα (Κοντάδα, Κοιτάδες)	49		0		0					
15	**Λάκκωμα	269	497	435	548	448	440	423	376	329	315
16	**Μακρυλιές (Μακρηλιές, Μακρυλαίοι)	112	94	114					18	9	12
17	Μνημόρια					14	17	35	44		
18	Μονή Σαμοθράκης					4					
19	Μπαξέδες									0	
20	**Ξηροπόταμος	298	331	337	452	358	178	118	76	39	29
21	Παλαιόπολις	27	97	106	94	13	2	5	21	25	36
22	Ποταμιά									3	6
23	Προφήτης Ηλίας (Κουρμπέτι, Κουρμέτι)	213	184	327	415	218	207	207	183	214	191
24	Ρεμπουτσάδικα (Ρεμπουτζάδικα)			111		12	12	18	54		
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	3190	3866	3993	4258	3830	3012	2871	3083	2723	2773
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	9	8	12	8	17	13	14	16	16	15

(*) Αναφέρονται με το όνομα που εμφανίζονται στην τελευταία απογραφή

(**) Οικισμοί που αποτέλεσαν την Κοιν.Ξηροποτάμου στην Απογραφή του 1920

Πίνακας 3. Πληθυσμιακή εξέλιξη οικισμών Νήσου Σαμοθράκης.

Η χαρτογραφική απεικόνιση των οικισμών της Νήσου Σαμοθράκη, μετά τον εντοπισμό τους σε χάρτες διαφορετικής κλίμακας και διαφορετικής χρονικής αναφοράς, παρουσιάζεται στην επόμενη εικόνα (Εικόνα 3).

Εικόνα 3. Η Νήσος Σαμοθράκη.

Για τις ανάγκες της παραπάνω χαρτογράφησης χρησιμοποιήθηκαν τα παρακάτω υπόβαθρα-δεδομένα:

1. Το Τρισδιάστατο Μοντέλο Εδάφους (DEM) το οποίο χρησιμοποιήθηκε είναι το ASTER GDEM²².
2. Το υδρογραφικό δίκτυο αποτελεί παράγωγο επίπεδο της Υδρολογικής ανάλυσης του πιο πάνω DEM.

3. Το οδικό δίκτυο προέκυψε με ψηφιοποίηση στο ελεύθερο λογισμικό Google Earth.
4. Τα όρια των οικισμών προέκυψαν με ψηφιοποίηση στο ελεύθερο λογισμικό Google Earth.
5. Τα σημειακά δεδομένα των οικισμών προέκυψαν από τους αναρτημένους (στο διαδίκτυο) χάρτες της ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι οποίοι με τη διαδικασία της γεωαναφοράς τοποθετήθηκαν στη σωστή τους θέση.

Ένα σημαντικό στοιχείο στην έρευνα για τον εντοπισμό/προσδιορισμό των οικισμών αποτελεί και το υψόμετρό τους. Στη δημοσιοποίηση, κατά το παρελθόν, των αποτελεσμάτων των εκάστοτε απογραφών, οι οικισμοί καταγράφονταν με το υψόμετρό τους. Το υψόμετρο αυτό, συνήθως, διαβαζόταν επάνω σε ένα τοπογραφικό χάρτη, κλίμακας από 1:100.000 έως 1:50.000. Στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 4) αποδελτιώνονται οι απογραφές των οικισμών της Σαμοθράκης με τα υψόμετά τους.

²² <http://gdem.ersdac.jspacesystems.or.jp/>

A/A	ΟΙΚΙΣΜΟΣ	1940	1961	2001
1	Σαμοθράκη		220	
2	Άγιος Γεώργιος			
3	Αλώνια	200	160	
4	Ανω Καρυώται		70	
5	Ανω Μεριά			160
6	Αχλαμπάρια	30		
7	Δάφνες (Δάφναι)		100	
8	Θέρμα		40	
9	Ισώματα	190	150	
10	Καμαριώτισσα	10	10	
11	Καστέλλιον		220	
12	Κατσαμπάς			30
13	Κάτω Καρυώται		60	
14	Κοιτάδα (Κοντάδα,Κοιτάδες)	720	180	
15	**Λάκκωμα	220	100	
16	**Μακρυλιές (Μακρηλιές, Μακρυλαίοι)	100		70
17	Μνημόρια		110	
18	Μονή Σαμοθράκης		110	
19	Μπαξέδες *			200
20	**Ξηροπόταμος	340	100	
21	Παλαιόπολις	20	20	
22	Ποταμιά			60
23	Προφήτης Ηλίας (Κουρμπέτι, Κουρμέτι)	220	200	
24	Ρεμπουτσάδικα (Ρεμπουτζάδικα)	120	200	

Πίνακας 4. Οι οικισμοί της Νήσου Σαμοθράκη με τα υψόμετρά τους, όπως αυτά εμφανίζονται στις αντίστοιχες απογραφές.

Στον παραπάνω πίνακα, τα υψόμετρα κατά τη χρονολογία 1940 ελήφθησαν από τον χάρτη Επαρχίας Σαμοθράκης (αρ. Φύλλου 122), κλίμακας 1:100.000, της Γενικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος. Επίσης, στον ίδιο πίνακα, τα υψόμετρα του 1961 ελήφθησαν από το αντίστοιχο λεξικό των δήμων, κοινοτήτων και οικισμών²³. Μετά από έρευνα στα λεξικά των επόμενων απογραφών έως και σήμερα (1971-2001), συμπληρώθηκαν τα υψόμετρα για τους νέους οικισμούς. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι διαχρονικά δεν υπάρχει αλλαγή (στις επόμενες απογραφές) στην τιμή των υψομέτρων των οικισμών που υφίστανται στην απογραφή του 1961.

2.3 Προσδιορισμός & χαρτογραφική απεικόνιση των διοικητικών ορίων Δήμων Πετρούπολης & Ιλίου

Η ίδρυση του νεότερου Ελληνικού κράτους, στην αρχική του μορφή (επί Βασιλείας Όθωνα), συνδυάζεται με την προσπάθεια διοικητικής οργάνωσης σε νέα πρότυπα, αντίστοιχα των δομών της Ευρώπης και της γερμανικής εμπειρίας. Ειδικότερα, με τον Νόμο συστάσεως των Δήμων: «Όλον το Βασίλειον της Ελλάδος θέλει διαιρεθῆ εἰς δήμου ἐκάστου δε δήμου θέλει προσδιορισθῆ ἡ περιοχὴ – Ἄρθρο 1» και « Τα ὅρια των Δήμων και περιοχῶν θέλουν τεθῆ, λαμβανομένης ἐπιμελῶς υπ’ ὄψιν της φυσικῆς τοποθεσίας, και, ὅπου εἶναι δυνατόν, κατὰ τα υπάρχοντα μόνιμα σήματα, δηλαδή τας ράχεις των βουνῶν, τας φάραγγας, τα

νερά και τα τοιαύτα. Τα ὅρια θέλουν σημειωθῆ δ’ οροθετικῶν λίθων– Ἄρθρο 2», (στα ἄρθρα 1 ἕως 8 προδιαγράφονται οι γενικὲς αρχές, με τις οποίες θα πραγματοποιηθῆ ἡ διαίρεση του Βασιλείου και ο σχηματισμὸς των δήμων²⁴), σε ἕνα ρευστὸ περιβάλλον της πρόσφατα ἀπελευθερωμένης χώρας ακολουθοῦν οι οδηγίες (13/27.4.1834)²⁵ της Διοίκησης για την εφαρμογὴ του νόμου. Στόχος αὐτονόητος μὲν, δύσκολος δε για τις συνθήκες της εποχῆς, ἡ ομοιόμορφη εφαρμογὴ. Ο σκοπὸς της διαίρεσης σε δήμους (τελευταία βαθμίδα, προηγούνται οι νομαρχίες και οι επαρχίες) ἦταν ἡ αποτελεσματικότερη διοίκηση του κράτους, το οποίο ἄλλωστε βρισκόταν σε νηπιακὴ μορφή. Ο σχηματισμὸς τους προαπαιτοῦσε προσδιορισμὸ της ἔκτασης και του πληθυσμοῦ. Ειδικὴ αναφορὰ γίνεται και στον τρόπο οροθεσίας, ἀλλὰ το σημαντικότερο εἶναι ἡ απεικόνιση σε χάρτη των περιφερειῶν τους²⁶.

Η διαχρονικὴ εξέλιξη της νομοθεσίας μας οδηγεί στη σημερινὴ διατύπωση:

«Κάθε δήμος και κάθε κοινότητα ἔχει ενιαία εδαφικὴ περιφέρεια. Κάθε τμήμα της Χώρας ἀνήκει στην περιφέρεια ενός Δήμου ἢ Κοινότητος ὅπως ἤδη ἔχει καθοριστεῖ»²⁷.

Τα ὅρια της περιφέρειας κάθε δήμου/κοινότητος καθορίζονται ἢ αναθεωροῦνται (εφόσον ἔχουν καθοριστεῖ) με συγκεκριμένες διαδικασίες, οι οποίες προβλέπονται ἀπὸ τον ἐκάστοτε ἰσχύοντα Δημοτικὸ (και Κοινοτικὸ) Κώδικα. Αὐτές εἶναι:

²³ Εθνικὴ Στατιστικὴ Υπηρεσία της Ελλάδος, 1963. Λεξικὸν των δήμων, κοινοτήτων και οικισμῶν της Ελλάδος (Απογραφή 1961), Αθήνα: ΕΣΥΕ.

²⁴ Νόμος (ΦΕΚ 3 Α’/ 10(22).1.1834), Περί σύστασης των Δήμων.

²⁵ Οδηγίες περί σχηματισμοῦ των δήμων (ΥΠΕΣ / 13(27).4.1834).

²⁶ Γενικὰ Αρχεῖα Κράτους (ΓΑΚ), φάκ. 239, ἔγγραφο 55, Οθωνικὸ Αρχεῖο ΥΠΕΣ, χάρτης Ελλάδος (CARTE DE LA GRECE), 1839.

²⁷ Νόμος 3463 (ΦΕΚ 114 Α’/8.6.2006), Δημοτικὸς και Κοινοτικὸς Κώδικας.

1. Έκθεση πρωτοβάθμιας επιτροπής ορίων²⁸
2. Απόφαση Διοικητικού Δικαστηρίου ορίων ή τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου

Στην πράξη, παρουσιάζονται τρεις περιπτώσεις αναφορικά με τα διοικητικά όρια:

1. Πλήρως καθορισμένα
2. Ακαθόριστα
3. Προσωρινά καθορισθέντα (Αποφάσεις DE FACTO της εκάστοτε προϊσταμένης διοικητικής αρχής των Δήμων, και μόνο για απογραφικούς σκοπούς)

Χαρτογραφικά, η μόνη ουσιαστική πηγή πληροφόρησης είναι η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε-ΕΛ.ΣΤΑΤ.). Διαθέτει χάρτες, επάνω στους οποίους έχουν χαραχθεί τα διοικητικά όρια Δ/Κ για κάθε νομό, για το σύνολο της χώρας. Παρουσιάζουν διαχρονική συνέχεια –με τις αναθεωρήσεις που πραγματοποιούνται– και είναι συγκεκριμένα οι εξής:

1. Άτλας Δ/Κ – ΥΠΕΘΟ/Γενική Στατιστική Υπηρεσία – Έκδοση 1951, (περιλαμβάνει χάρτες κλ. 1/100.000 σε επίπεδο επαρχίας – νομού με τις διοικητικές μεταβολές μέχρι 31.12.1948)
2. Χάρτες κλ. 1/50.000 – U.S.ARMΥ - Έκδοση 1955, (χρησιμοποιήθηκαν ως υπόβαθρο μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '80)
3. Χάρτες κλ. 1/50.000 – Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού - Γενικής Χρήσεως, (χρησιμοποιούνται ως

υπόβαθρο σήμερα και αντικατέστησαν τους προηγούμενους)

4. Χάρτες κλ. 1/200.000 – ΕΣΥΕ – Έκδοση 1963, 1972, 1983 (περιλαμβάνει χάρτες σε επίπεδο νομού)

Ελάχιστα στοιχεία υπάρχουν για την προέλευση του Άτλαντα Δ/Κ με τους χάρτες κλ. 1/100.000, που περιέχουν τα διοικητικά όρια. Η πιθανότερη εκδοχή είναι ότι τα διοικητικά όρια τοποθετήθηκαν αρχικά σε χάρτες της ΓΥΣ κλ. 1/100.000²⁹, με τους οποίους η ΕΣΥΕ εξέδωσε τον συγκεκριμένο Άτλαντα.

Ακολούθως, στην περίοδο των προπαρασκευαστικών εργασιών της γενικής απογραφής πληθυσμού-κατοικιών και γεωργίας-κτηνοτροφίας του 1961, επικαιροποιήθηκαν από τους Επόπτες Απογραφής, με τις μέχρι τότε μεταβολές, σε χάρτες κλ. 1:50.000 (U.S. ARMY). Χρησιμοποιήθηκαν τα πλέον πρόσφατα -για την εποχή εκείνη- στοιχεία της ΓΥΣ. Στις περιοχές τις οποίες δεν κάλυψαν οι εργασίες της ΓΥΣ, ελήφθησαν στοιχεία χαράξεων ορίων από τους χάρτες που διέθετε η ΕΣΥΕ, κλ. 1:100.000, οι οποίοι είχαν ενημερωθεί με τις διοικητικές μεταβολές μέχρι 31.7.1960. Για την καλύτερη απόδοση, υπήρξε συνεργασία σε επίπεδο νομού, του επόπτη απογραφής, με τους μηχανικούς της Τ.Υ.Δ.Κ., τους επόπτες-γεωπόνους και τους γραμματείς των κοινοτήτων. Επίσης, με εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών προς τις Νομαρχίες, ζητήθηκε η επίσπευση της οριστικοποίησης των διοικητικών ορίων των Δήμων και

εργασιών της απογραφής του 1940 από επί συμβάσει τοπογράφους μηχανικούς, οι οποίοι προσλήφθηκαν για τη χαρτογραφική υποστήριξη της συγκεκριμένης απογραφής.

²⁸ Επιτροπή η οποία ορίζεται με απόφαση της εκάστοτε προϊσταμένης διοικητικής αρχής των Δήμων.

²⁹ Η τοποθέτηση των ορίων πιθανότατα πραγματοποιήθηκε στη διάρκεια των

Κοινοτήτων, ο περιορισμός της δημιουργίας νέων διοικητικών μεταβολών, καθώς και το να προβούν στις κατάλληλες ενέργειες για την ταχεία εκδίκαση, από τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια, των εκκρεμουσών υποθέσεων καθορισμού ορίων. Σε όσες περιπτώσεις -παρά τις προηγούμενες ενέργειες- δεν επιτεύχθηκε η οριστική εκδίκαση των διαφορών αυτών, κάθε αμφισβητούμενο τμήμα εδάφους θεωρήθηκε, με απόφαση του οικείου Νομάρχη, ότι ανήκει στο Δήμο ή στην Κοινότητα, στην περιοχή που de facto περιλαμβάνονταν κατά τον χρόνο της αμφισβήτησης.

Τη διενέργεια της απογραφής ακολούθησε η αποστολή μιας σειράς τέτοιων χαρτών --ειδικά για κάθε νομό-- στα Γραφεία της Στατιστικής Υπηρεσίας όλης της χώρας. Σκοπός ήταν η διατήρηση και η ενημέρωσή τους για τις επερχόμενες μεταβολές: α) των ορίων των Δήμων / Κοινοτήτων, β) του οδικού δικτύου, γ) των οικισμών σε συνεργασία με την ΤΥΔΚ της Νομαρχίας. Οι χάρτες αυτοί χαρακτηρίστηκαν εμπιστευτικοί. Επίσης, έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες για την κοινοποίηση στα κατά τόπους Γραφεία της Στατιστικής Υπηρεσίας αντιγράφων των εκθέσεων / αποφάσεων καθορισμού ορίων, με τα διαγράμματα που πιθανόν να τις συνόδευαν. Η χάραξη στους χάρτες των μεταβολών των ορίων θα γινόταν από μηχανικούς της ΤΥΔΚ, είτε επιτόπου στη διάρκεια υπηρεσιακής μετακίνησης στις εμπλεκόμενες κοινότητες, είτε στο γραφείο, με τη χρήση τυχόν υπάρχοντος διαγράμματος, συνοδευτικού της απόφασης. Η χάραξη στους χάρτες των μεταβολών του οδικού δικτύου και του προσδιορισμού θέσης οικισμών, θα

γινόταν επίσης από μηχανικούς της ΤΥΔΚ. Έτσι, από τότε, καθιερώθηκε -και συνεχίστηκε μέχρι το 2009- η αποστολή σε τακτική βάση (πρώτο δεκαήμερο εκάστης τριμηνίας / Ιαν-Απρ-Ιουλ-Οκτ) αναφοράς από τις Υ.Σ.Ν προς την Διεύθυνση Στατιστικής Πληροφόρησης/Τμήμα Χαρτογραφίας, για τις διοικητικές μεταβολές που έχουν συντελεσθεί ή όχι στο διάστημα αυτό. Με εγκύκλιο της ΓΔ το 2009, η υποχρέωση αυτή προσδιορίστηκε σε ετήσια βάση (κάθε Ιούνιο) και έκτοτε ατόνησε, λόγω των περιορισμένων μεταβολών, μετά την εφαρμογή του Ν.3852/2010 (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ).

Οι χάρτες (έκδοσης U.S.ARMY) χρησιμοποιήθηκαν, επίσης, στις γενικές απογραφές του 1971 και του 1981, αφού προηγήθηκε ενημέρωση-αναθεώρηση, με διαδικασίες αντίστοιχες εκείνων της απογραφής του 1961.

Αμέσως μετά την απογραφή του 1981, πραγματοποιήθηκε προμήθεια νέας σειράς χαρτών κλ. 1:50.000 Γενικής Χρήσεως (Έκδοση ΓΥΣ). Στις αρχές του 1986 ολοκληρώθηκε η μεταφορά των διοικητικών ορίων και των θέσεων-ονομασιών οικισμών στους νέους χάρτες (ΓΥΣ) και οι οποίοι είχαν ενημερωθεί με τις διοικητικές μεταβολές μέχρι 31.12.1985.

Ακολούθησε η αποστολή μιας σειράς τέτοιων χαρτών -ειδικά για κάθε νομό- στις Υπηρεσίες της Στατιστικής όλης της χώρας και έτσι πραγματοποιήθηκε η αντικατάσταση της σειράς των παλαιότερων χαρτών (Έκδοση USA). Η ενημέρωσή τους εξακολούθησε να γίνεται με την ίδια διαδικασία που προβλεπόταν παλαιότερα.

Η θεσμοθέτηση της νέας διοικητικής διαίρεσης της χώρας σε δήμους και κοινότητες³⁰ οδήγησε το 1998

³⁰ Νόμος 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α'/1997), Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης- Καποδίστριας.

στη δημιουργία μιας νέας σειράς χαρτών κλ. 1:50.000, Γενικής Χρήσεως (Έκδοση ΓΥΣ), ενημερωμένης με τα νέα διοικητικά όρια.

Το 2008, η ΕΣΥΕ (σήμερα ΕΛ.ΣΤΑΤ.), σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Πληροφοριακών Συστημάτων και Προσομοίωσης του ΕΜΠ, υλοποίησε το έργο: «*Ανάπτυξη χωρικής βάσης ΟΤΑ μετά των οικισμών της χώρας σε ψηφιακό υπόβαθρο κλίμ.1:50.000*». Ως υπόβαθρο χρησιμοποιήθηκαν οι χάρτες γενικής χρήσεως κλ. 1:50.000 (έκδοση ΓΥΣ), με τα όρια δήμων και δημοτικών/κοινοτικών διαμερισμάτων, που τηρεί και ενημερώνει ανελλιπώς (από το 1951 έως σήμερα) το τμήμα Χαρτογραφίας, αφού πρώτα ψηφιοποιήθηκαν μέσω GIS (Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών).

Το έργο ολοκληρώθηκε το 2009. Αμέσως μετά την απογραφή πληθυσμού το 2011, η ψηφιακή βάση δεδομένων ενημερώθηκε πλήρως, με όλες τις αλλαγές που είχαν προκύψει στα διοικητικά όρια δήμων, από την απογραφή του 2001, έως και σήμερα. Επίσης, λήφθηκε υπόψη η νέα διοικητική διάρθρωση της χώρας, που τέθηκε σε ισχύ από την 1.1.2011.

Η αποδελτίωση των αποφάσεων καθορισμού των ορίων μεταξύ των δήμων Πετρούπολης και Ιλίου παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 5).

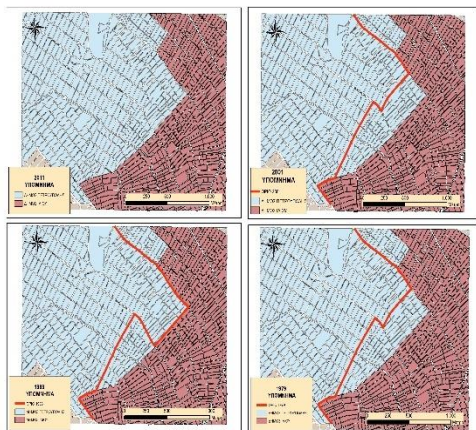
ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΡΙΩΝ	ΟΡΓΑΝΟ ΦΟΡΕΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ	ΝΟΜΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ	ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΑΠΟΦΑΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΦΕΚ 285Δ/5-5-2006	Γ.Γ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	Ν. 3448/2006, Ν. 2503/1977	ΚΥΡΩΣΗ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΡΙΩΝ	ΌΧΙ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΟΔΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΑ ΟΡΙΑ	DE FACTO (ΑΠ. 491/29-1-2001)	ΚΟΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ
DE FACTO (ΑΠ. 491/29-1-2001)	Γ.Γ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ		ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2000-2001	ΌΧΙ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΟΔΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΑ ΟΡΙΑ	ΔΔΟ 2/7-9-1988	ΤΑ ΟΡΙΑ ΙΣΧΥΣΑΝ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2000-2001 (ΙΔΙΑ ΜΕ ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ 1979)
2/7-9-1988	ΔΔΟ*	Ν. 1065/1980 (ΑΡΘΡΟ 216)	ΑΣΑΦΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ & ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΣΗΜΕΙΩΝ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ.	ΌΧΙ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΟΔΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΑ ΟΡΙΑ	ΔΔΟ 5/10-12-1979	
5/10-12-1979	ΔΔΟ	Π.Δ. 933/1975 (ΑΡΘΡΟ 14)	ΑΣΑΦΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ & ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΣΗΜΕΙΩΝ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ.	ΌΧΙ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΟΔΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΑ ΟΡΙΑ	ΔΔΟ 23/8/1947	

23/8/1947	ΔΔΟ	Β.Δ. 17/4/1936	ΑΝΑΓΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΩΣΤΕ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ/ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΝΑ ΔΙΑΧΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ ΜΕ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΟΡΙΑ	ΌΧΙ - ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΝΥΜΙΩΝ	
-----------	-----	-------------------	---	--	--

(*) ΔΔΟ: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΡΙΩΝ

Πίνακας 5. Αποδελτίωση αποφάσεων καθορισμού ορίων μεταξύ των δήμων Πετρούπολης και Ιλίου.

Με βάση τις παραπάνω αποφάσεις, απεικονίζονται στον επόμενο χάρτη τα όρια μεταξύ των δήμων Πετρούπολης και Ιλίου διαχρονικά. Για τις ανάγκες της συγκεκριμένης απεικόνισης, πραγματοποιήθηκε ψηφιοποίηση των οικοδομικών τετραγώνων της επίμαχης περιοχής μεταξύ των δύο δήμων στο λογισμικό Google Earth. Στη συνέχεια, έχοντας ως υπόβαθρο αυτό που προσφέρει το λογισμικό Google Earth, πραγματοποιήθηκε η χάραξη των ορίων στο λογισμικό ArcGIS 10.2.2 και μέσα από την ονομαστική αναφορά σε οδούς (προηγήθηκε ταυτοποίηση σε περιπτώσεις αλλαγών στα ονόματα οδών), που αναφέρονταν στις αποφάσεις καθορισμού των ορίων του προηγούμενου πίνακα³¹. Η επόμενη εικόνα (Εικόνα 4) παρουσιάζει τη χαρτογραφική απεικόνιση της εξέλιξης των ορίων μεταξύ των Δήμων Πετρούπολης & Ιλίου.

Εικόνα 4. Διαχρονική εξέλιξη των ορίων μεταξύ των δήμων Πετρούπολης & Ιλίου.

3 Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια πρόταση συστηματοποίησης της έρευνας γύρω από τον εντοπισμό/προσδιορισμό

της θέσης οικισμών στον ελλαδικό χώρο, του προσδιορισμού των διοικητικών ορίων, καθώς και ενός σύγχρονου τρόπου χαρτογραφικής απεικόνισης. Αυτό επιτυγχάνεται, κυρίως, αξιοποιώντας πληροφορίες και εργαλεία που παρέχονται ελεύθερα στο διαδίκτυο. Αποτελεί ουσιαστικά μια πυξίδα, την οποία ο σύγχρονος ερευνητής (ακόμα και αυτός που δεν έχει τη δυνατότητα της in situ «εξερεύνησης») δύναται να χρησιμοποιήσει προς συμφέρον της έρευνάς του, σε παρόμοια ερευνητικά ερωτήματα. Οι δυνατότητες που προσφέρει το διαδίκτυο είναι πλέον δεδομένες, πάραυτα, ο πλούτος της πληροφορίας που προσφέρεται είναι συχνά αναξιόποιητος.

Κάθε έρευνα έχει σκοπό να καταλήξει σε όσο το δυνατόν ασφαλέστερα συμπεράσματα. Έτσι, και η παρούσα εργασία κατέληξε σε συμπεράσματα, τα οποία μπορούν να αξιολογηθούν και από συναδέλφους ερευνητές.

Αναφορικά με τον εντοπισμό/προσδιορισμό των οικισμών της Νήσου Σαμοθράκη, εξετάστηκαν τα εξής χαρακτηριστικά: Ονοματολογία, Πληθυσμός, Υψόμετρο. Ακολουθεί η αποδελτίωση των συμπερασμάτων της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε.

- Το σύνολο των οικισμών, οι οποίοι εμφανίστηκαν στις απογραφές από το 1920 έως σήμερα είναι 24, χωρίς να προσμετρώνται σε αυτόν τον αριθμό οι οικισμοί οι οποίοι μετονομάστηκαν.
- Από το παραπάνω σύνολο των καταγεγραμμένων οικισμών (24), σε 12 από αυτούς έχουν εκδοθεί

³¹ Το υπόβαθρο του Google Earth παρέχει και ονοματολογία των οδών.

πολεοδομικά διατάγματα, με τα οποία καθορίζονται τα όριά τους.

- Οι οικισμοί οι οποίοι εμφανίζονται αδιαλείπτως σε όλες τις απογραφές, από το 1920 μέχρι και το 2011, είναι οι εξής: Σαμοθράκη, Αλώνια, Λάκκωμα, Ξηροπόταμος, Παλαιόπολις, Προφήτης Ηλίας (Κουρμπέτι). Ο οικισμός Καμαριώτισσα εμφανίζεται σε όλες τις απογραφές, πλην αυτής του 1920.
- Οι οικισμοί, οι οποίοι εμφανίστηκαν μόνο μία φορά σε απογραφή είναι 4 και είναι οι εξής: Άγιος Γεώργιος (1920), Αχλαμπάρια (1940), Μονή Σαμοθράκης (1961), Μπαξέδες (2001).
- Οι οικισμοί με μηδενικό πληθυσμό είναι 2 και είναι οι εξής: Μπαξέδες (2001), Κοιτάδα (1940, 1961).
- Ο μεγαλύτερος αριθμός οικισμών στη Νήσο Σαμοθράκη εμφανίζεται κατά την απογραφή του 1961 (σύνολο οικισμών: 17), ενώ ο μικρότερος κατά τις απογραφές του 1928 και 1951 (σύνολο οικισμών: 8).
- Μέχρι το 1927 υπήρχαν δύο Κοινότητες στο νησί. Η Κοινότητα Σαμοθράκης και η Κοινότητα Ξηροποτάμου, τα όρια των οποίων δεν εντοπίστηκαν σε κανέναν χάρτη ή έγγραφο.
- Ο οικισμός Κουρμπέτι, ο οποίος εμφανίζεται στην απογραφή του 1928, είναι ο οικισμός Κουρμπέτι. Πρόκειται για τυπογραφικό λάθος, το οποίο επιβεβαιώνεται και από

το διάταγμα μετονομασίας που δημοσιεύεται στο ΦΕΚ 81 Α'/14-5-1928, όπου αναφέρεται ότι μετονομάζεται ο οικισμός Κουρμπέτι σε Προφήτης Ηλίας.

- Ο οικισμός Μονή Σαμοθράκης (1961) απεικονίζεται χαρτογραφικά μόνο στο χάρτη της ΕΣΥΕ, κλίμακας 1:200.000, έκδοσης 1963 και έκτοτε δεν απεικονίζεται σε κανένα άλλο διάγραμμα ή χάρτη. Η σημερινή ονομασία της Μονής είναι Μονή Αγίου Αθανασίου Αλωνίων (δεν υφίσταται πλέον ως αυτοτελής οικισμός).

- Ο οικισμός Άγιος Γεώργιος (1920) δεν απεικονίζεται χαρτογραφικά σε κανένα διάγραμμα ή χάρτη. Δεν κατέστη δυνατό να προσδιοριστεί με ασφάλεια η θέση του οικισμού. Από την χαρτογραφική έρευνα εντοπίστηκαν τρεις θέσεις-τοπωνύμια σε όλο το νησί. Στην Εικόνα 3 παρουσιάζονται οι πιθανές αυτές θέσεις. Η πρώτη παρουσιάζεται και σε χάρτη της Σαμοθράκης του 1910 (έκδοση της 3^{ης} Στρατιωτικής Αυστριακής Γεωγραφικής Υπηρεσίας)³², κοντά στις πηγές του Πλατυποτάμου, στα ανατολικά του νησιού. Οι άλλες δύο βρίσκονται στα δυτικά του νησιού, κοντά στη Χώρα (Σαμοθράκη). Σύμφωνα με την παρούσα μεθοδολογία, δεν ήταν δυνατή η ταύτιση του οικισμού με μια από τις παραπάνω θέσεις, καθώς υπερβαίνει των δυνατοτήτων μιας εξ αποστάσεως έρευνας. Για τον λόγο αυτό, μετά

³² <http://tangelonias.glogspot.gr/2011/06/x-1910.html>

από τηλεφωνική επικοινωνία (Δήμος Σαμοθράκης) διαπιστώθηκε ότι ο οικισμός Άγιος Γεώργιος ταυτίζεται με τον οικισμό Μπαξέδες (ο οποίος εμφανίζεται μόνο μια φορά, χωρίς πληθυσμό, στην απογραφή 1991). Αυτό δικαιολογεί και τη γειτνίαση, η οποία εμφανίζεται χαρτογραφικά (Εικόνα 3), μεταξύ του οικισμού Μπαξέδες και μιας εκ των πιθανών θέσεων (που η έρευνα μας είχε καταλήξει πριν την τηλεφωνική επικοινωνία) του οικισμού Άγιος Γεώργιος.

- Διαπιστώθηκε διαφορά στα υψόμετρα που καταγράφονται στο χάρτη του 1950 και σε αυτά των λεξικών των απογραφών από το 1961 και ένθεν. Τούτο μπορεί να ερμηνευθεί, στην πλειονότητα των περιπτώσεων³³, ως αποτέλεσμα της προσπάθειας προσδιορισμού των υψομέτρων των οικισμών σε χάρτη κλίμακας 1:100.000 (ισοδιάσταση 100μ.), σε αντίθεση με τον ακριβέστερο προσδιορισμό των υψομέτρων σε χάρτη κλίμακας 1:50.000 (ισοδιάσταση 20μ.).

Συμπερασματικά, όσον αφορά στον εντοπισμό/προσδιορισμό των οικισμών θα μπορούσαν να καταγραφούν τα παρακάτω:

1. Οι βασικές ελεύθερες πηγές πληροφόρησης που, πλέον, διατίθενται στο διαδίκτυο (ΕΛ.ΣΤΑΤ., Ε.Ε.Τ.Α.Α., Εθνικό Τυπογραφείο), παρέχουν σε ικανοποιητικό βαθμό την πληροφόρηση την οποία

απαιτείται για μια αντίστοιχη έρευνα.

2. Η υφιστάμενη διαδικασία αναγνώρισης-κατάργησης των αυτοτελών οικισμών έχει βελτιωθεί στη διάρκεια του χρόνου (υποσημείωση 18). Τούτο δε σημαίνει ότι δεν υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Για παράδειγμα, η έκδοση απόφασης για την αναγνώριση νέων αυτοτελών οικισμών θα πρέπει να συνοδεύεται υποχρεωτικά με τον προσδιορισμό της θέσης τους πάνω σε κατάλληλο χαρτογραφικό υπόβαθρο (ενδεικτικά αναφέρονται οι χάρτες γενικής χρήσεως της Γ.Υ.Σ. κλίμακας 1:50.000)
3. Το γεγονός ότι από την έρευνα προέκυψε ότι δεν έχουν καθοριστεί νομοθετικά τα όρια όλων των οικισμών, δημιουργεί, από μόνο του, ένα πεδίο αβεβαιότητας ως προς τη θέση τους.
4. Η κλίμακα των ιστορικών υποβάθρων (χαρτών-διαγραμμάτων) είναι, ως επί το πλείστον, «υπεύθυνη» για πολλές από τις διαφοροποιήσεις που διαχρονικά εμφανίζονται στις θέσεις των οικισμών. Επιπλέον, η μεταφορά της θέσης των οικισμών από χάρτες σε ένα προβολικό σύστημα, πάνω σε χάρτες άλλου προβολικού συστήματος ενέχει τον κίνδυνο εσφαλμένης τοποθέτησης. Κατά συνέπεια, η επίδραση των ανωτέρω (κλίμακα,

³³ Υπάρχουν και περιπτώσεις λανθασμένου προσδιορισμού θέσης των οικισμών ή και λανθασμένη εκτίμηση του υψομέτρου.

προβολικό σύστημα) είναι
σημαντική και στον προσδιορισμό
των υψομέτρων των οικισμών.

Αναφορικά με τον προσδιορισμό των
διοικητικών ορίων των Δήμων
Πετρούπολης και Ιλίου, ακολουθεί η
αποδελτίωση των συμπερασμάτων της
αντίστοιχης μεθοδολογίας που
ακολουθήθηκε:

- Εντοπίστηκε έλλειψη χαρτογραφικού
υποβάθρου, που να συνοδεύει τις
αποφάσεις καθορισμού των
διοικητικών ορίων, με αποτέλεσμα να
παρουσιάζονται μεγάλες δυσκολίες ή
και αδυναμία εφαρμογής τους.
- Εντοπίστηκε η ύπαρξη διαφορετικών
οργάνων έκδοσης αποφάσεων. Το
γεγονός αυτό οφείλεται στη
μεταβλητότητα του νομοθετικού
πλασίου (πρακτική της ελληνικής
δημόσιας διοίκησης). Συγκεκριμένα,
μπορεί να ειπωθεί πως κάθε φορά
που αλλάζει ο Δημοτικός Κώδικας
αλλάζει και η διαδικασία καθορισμού
των ορίων.
- Ένα πολύ μεγάλο και σημαντικό
πρόβλημα αποτελεί και η
μετονομασία των οδών, όπου η
ταυτόχρονη έλλειψη διαγραμμάτων
καθιστά ακόμη πιο δύσκολη την
οριοθέτηση των διοικητικών ορίων
(κυρίως σε αστικό περιβάλλον).
Επιπλέον, η μη διατήρηση των
παλιών ονομάτων των οδών σε
νεότερα διαγράμματα συντείνει στο
παραπάνω πρόβλημα. Αυτό θα
μπορούσε να ξεπεραστεί με την
παραθεση των παλαιών ονομάτων
των οδών, σε μια βάση δεδομένων σε
ξεχωριστό πεδίο εγγραφών.
- Υπάρχουν περιπτώσεις, στις οποίες
διακρίνεται ασάφεια στη διατύπωση

των αποφάσεων αναφορικά με την
περιγραφή των ορίων.

- Στις περισσότερες περιπτώσεις
εντοπίζεται εξαφάνιση των σταθερών
σημείων (πυραμίδες), βάσει των
οποίων οριοθετούνταν στο παρελθόν
τα όρια.
- Σε παλαιότερες αποφάσεις
καθορισμού ορίων (προ του 1950)
γίνεται αναφορά σε τοπωνύμια και
ιδιοκτησίες κατοίκων, που δεν
υφίστανται πλέον. Το γεγονός αυτό
καθιστά πολύ δύσκολη την
οριοθέτηση, βάσει των περιγραφών,
καθώς πολλά τοπωνύμια έχουν
αλλάξει, ή και ξεχαστεί με το
πέρασμα των χρόνων, όπως επίσης
και οι ιδιοκτησίες στις πλείστες των
περιπτώσεων έχουν αλλάξει
ιδιοκτησιακό καθεστώς. Τούτο
παρατηρείται σε μεγαλύτερο βαθμό
στις περιπτώσεις στις οποίες ο χώρος
μεταβλήθηκε πλήρως σε μια υπό
εξέταση περίοδο (όπως ακριβώς
συμβαίνει και με το παράδειγμα
Πετρούπολης-Ιλίου). Συγκεκριμένα, η
Πετρούπολη και το Ίλιον
μετατράπηκαν από περιαιστικές σε
καθαρά αστικές περιοχές. Από το
1947 (όπου εντοπίστηκε η πρώτη
απόφαση καθορισμού ορίων), έως
σήμερα, οι περιοχές αυτές
αστικοποιήθηκαν σχεδόν στο 100%
του χώρου τον οποίο καταλαμβάνουν
σήμερα.
- Όπως προκύπτει από τις αναφορές
των εποπτών των διαφόρων
απογραφών, τα όρια επί των χαρτών
κλ. 1:50.000 δεν έχουν χαραχτεί με
απόλυτη ακρίβεια σε μερικές
περιπτώσεις, επειδή: α) δεν δόθηκε η
δέουσα προσοχή από τους τεχνικούς
της ΤΥΔΚ, β) δεν έγινε επιτόπιος
μετάβαση για την χάραξη (μόνο

εργασία γραφείου), γ) οι περιγραφές στις αποφάσεις / εκθέσεις καθορισμού των ορίων περιλαμβάνουν αγρούς, δένδρα κ.α., τα οποία δεν σημειώνονται στους χάρτες μεγάλης κλίμακας και δ) τα σχέδια-γράμματα που συνοδεύουν τις αποφάσεις / εκθέσεις καθορισμού των ορίων – όπου υπάρχουν – είναι είτε χωρίς κλίμακα, είτε σε διαφορετική κλίμακα, με αποτέλεσμα την προβληματική μεταφορά στους χάρτες κλ. 1:50.000.

- Έχουν παρατηρηθεί προβλήματα στη διαδικασία που ακολουθείται, τα οποία είναι: α) μη συνεπής τήρηση της αποστολής τριμηνιαίας αναφοράς από τις Υπηρεσίες Στατιστικής Νομών (ΥΣΝ), β) έλλειψη επαφής των ΥΣΝ με τις αρμόδιες υπηρεσίες των Νομαρχιών (Τεχνική Υπηρεσία Δήμων Κοινοτήτων, Διεύθυνση Ελέγχου Κατασκευής Έργων, Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης), από όπου και συλλέγονται τα στοιχεία για τις διοικητικές μεταβολές, γ) αδιαφορία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Νομαρχιών, λόγω προτεραιότητας σε άλλες εργασίες, έλλειψης προσωπικού κ.α, δ) μετατοπίσεις ορίων –λόγω μεταφοράς οικισμού από μία κοινότητα σε μία άλλη– με έκδοση Π.Δ., χωρίς να συνοδεύεται με απόφαση / έκθεση καθορισμού ορίων και ε) έκδοση αποφάσεων / εκθέσεων μη συνοδευόμενων από αντίστοιχα τοπογραφικά διαγράμματα συγκεκριμένης κλίμακας.
- Υπάρχει σοβαρή πιθανότητα μικρών μετατοπίσεων των ορίων ως προς την αρχική χάραξη, λόγω ανθρωπίνου σφάλματος στη διάρκεια των

εργασιών αντιγραφής από τους αμερικανικούς χάρτες στους νεότερους της ΓΥΣ.

Όπως ήδη έχει αναφερθεί, η ερευνητική αυτή προσπάθεια αποτελεί ένα μεθοδολογικό εργαλείο για τον μελετητή, ο οποίος ενδιαφέρεται να διερευνήσει τα προβλήματα που ανακύπτουν σε ό,τι αφορά στον εντοπισμό/προσδιορισμό και στην εξέλιξη των οικισμών (βάσει των πηγών της ιστορικής γεωγραφίας και δημογραφίας), καθώς και στον εντοπισμό και στην οριοθέτηση των διοικητικών ενοτήτων του ελληνικού κράτους. Από τους 325 Δήμους της τωρινής Διοικητικής διαίρεσης της χώρας επελέγησαν αυτοί της Σαμοθράκης (περιφερειακός, νησιωτικός) και της Πετρούπολης με το Ίλιον (κέντρο, αστικοί), έτσι ώστε να παρουσιαστεί ο προσδιορισμός της θέσης των αυτοτελών οικισμών και η ιστορική διαδρομή της μεταβολής διοικητικών ορίων που παρουσιάζονται διαχρονικά.

Η μεθοδολογία η οποία αναπτύχθηκε φιλοδοξούμε να είναι μια πρώτη προσέγγιση και σίγουρα δεν αποτελεί πανάκεια στην έρευνα του προσδιορισμού της θέσης οικισμών στην Ελλάδα. Η πρότασή μας αποτελεί ένα μεθοδολογικό εργαλείο, το οποίο αξιοποιεί ελεύθερα και προσβάσιμα δεδομένα και υπηρεσίες από το διαδίκτυο. Δεδομένα, όπως για παράδειγμα οι απογραφές, η ονοματολογία οικισμών, τα υψόμετρα, καθώς και υπηρεσίες, όπως π.χ. η χαρτογραφική απεικόνιση στο διαδίκτυο (Google Earth, Bing Maps, Open street layers, ArcGIS Explorer κ.α.). Διαπιστώνεται ένα ευρύ και ανεκμετάλλευτο πεδίο έρευνας προς αυτή την κατεύθυνση, το οποίο μπορεί να καλυφθεί από την μελλοντική έρευνα των

συναδέλφων ερευνητών, με παρόμοια ερευνητικά ερωτήματα.

Βιβλιογραφία

Rumsey D., Williams M., 2002. *Historical Maps in GIS, in Past Time, Past Place: GIS for History*, (ed. Knowles A. K.), Redlands, California, USA: ESRI Press.

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος, 1963. *Λεξικόν των δήμων, κοινοτήτων και οικισμών της Ελλάδος (Απογραφή 1961)*, Αθήνα: ΕΣΥΕ.

Καλλιβρετάκης Λ., 2003. *Πληθυσμοί και οικισμοί του ελληνικού χώρου, Τετράδια εργασίας Νο 18*, Αθήνα: Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών.

Σιδηρόπουλος Γ. 1999. "Επεξεργασία και προβολή χωρικών δεδομένων στη διαχρονία. (Βάση Γνώσεων για τη Μικρά Ασία της Τράπεζας Πληροφοριών του ΙΜΕ)", 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο "Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών - Δυνατότητες και Εφαρμογές, Προοπτικές και Προκλήσεις", Αθήνα: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ.

Σιδηρόπουλος Γ., Παππάς Β., 2004. "Η χαρτογραφική οπτικοποίηση χρονοσειρών και η ιστορική πληροφορία", Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Γεωγραφικού Συνεδρίου της Ελληνικής Γεωγραφικής Εταιρείας (Ε.Γρ.Ε.), Τόμος II, σελ. 340-347, Μυτιλήνη. Τσότσος Γ., *Ιστορική γεωγραφία της δυτικής Μακεδονίας: Το οικιστικό δίκτυο 14ος-17ος αιώνας*, Αθήνα: εκδ. Σταμούλη. 2012

Χαλκιάς Χ., 2006. *Όροι & Έννοιες Επιστήμης Γεωγραφικών Πληροφοριών*, Αθήνα: εκδ. Ίων.

Χαραλαμπίδης Ιωαν., 1966. "Τρόπος καθορισμού των αυτοτελών οικισμών κατά τας απογραφάς πληθυσμού", *Στατιστικός*, Τεύχος 2.

Επιτροπές Παραλαβής Αγαθών και Υπηρεσιών

*Μάγδα Γεροντίδου
Ιωάννης Μαρίνης*

Σημαντικό στάδιο κατά την υλοποίηση μίας δημόσιας σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών είναι η διαδικασία της παραλαβής των αντίστοιχων υλικών ή υπηρεσιών. Ο ποιοτικός και ποσοτικός έλεγχος του συμβατικού αντικειμένου, αποτελεί το τελευταίο στάδιο ελέγχου σε ότι αφορά την υλοποίηση της σύμβασης και άρα το τελευταίο ανάχωμα για την προστασία του δημόσιου χρήματος. Με την ολοκλήρωση της, ο ανάδοχος πληρώνεται χωρίς δυνατότητα αμφισβήτησης της νομιμότητας της πληρωμής.

Η σημαντική αυτή δημοσιονομική επίπτωση είναι που καθιστά την διαδικασία της παραλαβής ως το κρισιμότερο σημείο ελέγχου στην υλοποίηση της σύμβασης. Συνεπώς, τα μέλη των Επιτροπών Παραλαβής θα πρέπει να επιτελούν το ρόλο που τους ανατίθεται με την δέουσα προσοχή¹ και να εξετάζουν τόσο την συμμόρφωση των προδιαγραφών των παραδοθέντων αγαθών ή υπηρεσιών με αυτές που προδιαγράφονται στη διακήρυξη του διαγωνισμού και εξειδικεύονται στη σύμβαση σύμφωνα με την προσφορά του αναδόχου όσο και την εκπλήρωση τυχόν

¹ Δέουσα προσοχή είναι η επιτέλεση των καθηκόντων με σύνεση και επαγγελματική επάρκεια σύμφωνα με τις υφιστάμενες διαδικασίες και περιγραφές καθηκόντων ενώ

Τόμος 5, Τεύχος 26, σελ. 100- 103

λοιπών συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου.

Ο Ν.4412/2016 περιγράφει τη διαδικασία παραλαβής για την μεν προμήθεια αγαθών στο άρθρο 208 «Παραλαβή υλικών» για τη δε παροχή υπηρεσιών στο άρθρο 219 «Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών».

Επισημαίνεται ότι πέραν του Ν.4412/2016, για τη συγκρότηση και λειτουργία των Επιτροπών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο συναφή

κανονιστικά κείμενα όπως για παράδειγμα ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (Ν.2690/1999) όσο και βασικές ελεγκτικές αρχές όπως είναι η επαρκής διαδρομή ελέγχου για την μεταγενέστερη πιστοποίηση και επαλήθευση όλων των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν σε μία δημόσια σύμβαση.

Η **αναλυτική, πλήρης και εμπειριστατωμένη** περιγραφή του φυσικού αντικειμένου στα συμβατικά τεύχη **αποτελεί βασική προϋπόθεση** για την σωστή διεξαγωγή της παραλαβής.

σε καμία περίπτωση δεν υπονοεί το αλάθητο ή την απαίτηση για τον εντοπισμό δόλου ή απάτης.

Η Μάγδα Γεροντίδου είναι Επιθεωρητής-Ελεγκτής στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας

Ο Ιωάννης Μαρίνης είναι Επιθεωρητής-Ελεγκτής στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας, Πιστοποιημένος Εσωτερικός Ελεγκτής (CIA®)

Σε τι συνίσταται η παραλαβή του συμβατικού αντικειμένου; Σε δύο τύπους ελέγχων: τον ποιοτικό και τον ποσοτικό έλεγχο. Ποιο είναι το σημείο αναφοράς για κάθε έναν από τους δύο τύπους ελέγχου; Ο προσδιορισμός των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών, στην περιγραφή του συμβατικού αντικειμένου στα τεύχη της διακήρυξης και κατά συνέπεια στη σύμβαση.

Έχει παρατηρηθεί από ελέγχους που έχουν διενεργηθεί τόσο από ελληνικούς ελεγκτικούς φορείς όσο και φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι η συγκεκριμένη δικλίδα ελέγχου (control) δεν λειτουργεί συνήθως με τον τρόπο που θα έπρεπε με αποτέλεσμα να δημιουργείται οικονομική ζημία στο δημόσιο λόγω της παραλαβής αγαθών ή υπηρεσιών που δεν ανταποκρίνονται (εν μέρει ή συνολικά) στην υπογραφείσα σύμβαση δηλαδή δεν υπάρχει πλήρη αντιστοίχιση του οικονομικού τιμήματος που καταβάλλεται στον ανάδοχο με το φυσικό αντικείμενο που παραλαμβάνεται με σημείο αναφοράς πάντοτε τις απαιτήσεις της διακήρυξης και της σύμβασης.

Τα Πρωτόκολλα Παραλαβής τα οποία συντάσσονται από τις Επιτροπές Παραλαβής θα πρέπει να αναφέρουν συγκεκριμένα και αναλυτικά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που παραλαμβάνουν και να αναφέρουν τα είδη των ελέγχων που πραγματοποίησαν σε συμφωνία με τα προβλεπόμενα στην αντίστοιχη διακήρυξη. Για ομοειδή αντικείμενα που υπάρχει δυσκολία διαχωρισμού τους (πχ ηλεκτρονικοί υπολογιστές) θα πρέπει να καταγράφονται αναλυτικά οι σειριακοί αριθμοί τους (s/n).

Προτείνεται σαν βέλτιστη πρακτική οι Επιτροπές Παραλαβής μαζί με τον ορισμό τους να παραλαμβάνουν

υποδείγματα των Πρωτοκόλλων Παραλαβής που θα πρέπει να συμπληρώσουν καθώς και οδηγίες για τις αρμοδιότητες και υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν

ΠΡΟΣΟΧΗ! Αναφορές του τύπου:

‘παραλήφθηκε το τιμολόγιο αρ. αξίας ΧΧ.ΧΧΧ € του προμηθευτή

δεν είναι αποδεκτές διατυπώσεις για την καταγραφή των παραληφθέντων προϊόντων/ υπηρεσιών στα Πρωτόκολλα Παραλαβής.

Η Επιτροπή παραλαβής σε καμία περίπτωση δεν παραλαμβάνει τιμολόγια του Αναδόχου, παραλαμβάνει τα είδη, ποιοτικά και ποσοτικά όπως περιγράφονται στα συμβατικά τεύχη. Ο έλεγχος των ποσοτήτων και των τιμών (μονάδας και συνολικών) της σύμβασης ως προς τη συμφωνία τους με τις περιγραφές των τιμολογίων του Αναδόχου αποτελεί έναν από τους ελέγχους που διενεργεί η Επιτροπή Παραλαβής.

Κρίσιμα Σημεία

Για την υλοποίηση του έργου των Επιτροπών Παραλαβής θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί επιτυχώς τα στάδια του διαγωνισμού που προηγούνται της υλοποίησης της δημόσιας σύμβασης, ειδικότερα ως προς τα εξής σημεία:

✓ **Διακήρυξη**

Η **αναλυτική, πλήρης και εμπειριστατωμένη** περιγραφή του φυσικού αντικειμένου είναι υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής, και την προστατεύει από ακατάλληλα ή ελλιπή παραδοτέα. Επίσης, προστατεύει και τον ανάδοχο από εξωσυμβατικές απαιτήσεις καθορίζοντας έτσι με όρους διαφάνειας τις υποχρεώσεις των αντισυμβαλλομένων. Τέλος, οι όροι της διακήρυξης και

ειδικότερα οι απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών αποτελούν το στοιχείο εκείνο που πρέπει να εξασφαλίζει την ανάπτυξη επαρκούς ανταγωνισμού με όρους διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης προς τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς.

Περαιτέρω η διακήρυξη θα πρέπει να αναφέρει τον τρόπο παραλαβής σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 208 του Ν.4412/2016 και να περιγράφει λεπτομερώς την αντίστοιχη διαδικασία έτσι ώστε ο υποψήφιος ανάδοχος να διαθέτει όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την προετοιμασία της τεχνικής και οικονομικής του προσφοράς κατά το στάδιο της πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών.

Ιδιαίτερα εάν για την προσήκουσα παραλαβή των υλικών ή υπηρεσιών απαιτείται χημική ή μηχανική εξέταση, πρακτική δοκιμασία, ή άλλος τρόπος πιστοποίησης της ποιότητας των προσφερομένων υλικών ή υπηρεσιών θα πρέπει στη διακήρυξη να περιγράφεται αναλυτικά η εν λόγω διαδικασία για λόγους διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων αναδόχων.

Επίσης, εάν από τη φύση της σύμβασης προβλέπεται η παράδοση υλικών ή παροχή υπηρεσιών σε διάφορους χώρους και σε διαφορετικούς χρόνους θα πρέπει ήδη στη διακήρυξη, και στη συνέχεια στη σύμβαση, να περιγράφεται ο μηχανισμός πιστοποίησης του φυσικού αντικειμένου και τα στοιχεία στα οποία θα βασισθεί η Επιτροπή Παραλαβής για να επιτελέσει το έργο της. Προφανώς, τα κατά τόπους στελέχη της αναθέτουσας αρχής θα πρέπει να παρέχουν επαρκή στοιχεία στην Επιτροπή

ώστε να επιβεβαιώνεται η παράδοση των υλικών ή υπηρεσιών. Καθήκον της Επιτροπής Παραλαβής είναι να επιβεβαιώσει τη λειτουργία του μηχανισμού πιστοποίησης και την ακρίβεια των παρεχόμενων στοιχείων με καθολική ή δειγματοληπτική εξέταση.

✓ Σύμβαση

Για να μπορεί η Επιτροπή Παραλαβής να εκπληρώσει τα καθήκοντά της θα πρέπει η υπογραφείσα σύμβαση να είναι σαφής ως προς το περιεχόμενό της και σε αυτή να περιγράφονται, μεταξύ των άλλων απαιτήσεων του Ν.4412/2016 τα εξής:

- Αναλυτικά τα προϊόντα ή παραδοτέα στο σύνολό τους.
- Η τιμή ανά προϊόν ή παραδοτέο και στην κατάλληλη μονάδα μέτρησης².
- Το Χρονοδιάγραμμα παραδόσεων /υλοποίησης για κάθε υλικό ή παραδοτέο.
- Ο τρόπος πληρωμής, δηλαδή πότε καθίσταται απαιτητό από τον ανάδοχο το οικονομικό αντίτιμο για το φυσικό αντικείμενο που έχει παραληφθεί.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Όλα τα ανωτέρω σε πλήρη συμφωνία με τη διακήρυξη και την τεχνική και οικονομική προσφορά του αναδόχου. Ένα σημαντικό ζήτημα που αναδεικνύεται είναι στην περίπτωση που οι σχετικές περιγραφές στα σύμβαση και στη διακήρυξη είναι ελλιπείς, αόριστες ή ασαφείς κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων του Ν.4412/2016; Τι θα πρέπει να κάνει η Επιτροπή Παραλαβής σε μια

² Η κατάλληλη μονάδα μέτρησης είναι αυτή που προσδιορίζει με σαφήνεια το προμηθευόμενο είδος ή την παρεχόμενη υπηρεσία π.χ. όταν αναφερόμαστε σε

τέτοια περίπτωση, δηλαδή όταν έχουν υπεισέρθει σφάλματα σε προγενέστερα στάδια της διαδικασίας, ώστε να εκπληρώσει το έργο της με τη δέουσα προσοχή;

Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, ασάφειας δηλαδή είτε της σύμβασης ή/και της διακήρυξης το έργο της Επιτροπής Παραλαβής γίνεται εξαιρετικά δύσκολο υπό την έννοια ότι αυτή θα πρέπει η ίδια με τις κατάλληλες διοικητικές ενέργειες να προσδιορίσει τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά του φυσικού αντικείμενου που θα πρέπει να ελέγξει.

Δηλαδή αφού λάβει υπόψη της τη διακήρυξη και την προσφορά του αναδόχου, θα πρέπει να διατυπώσει τα κατάλληλα ερωτήματα ως προς τα κύρια χαρακτηριστικά (ποιοτικά και ποσοτικά) του παραδοτέου και να ζητήσει από την αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα (προμήθειες, τεχνική υπηρεσία κ.α.) τη συγκεκριμενοποίηση όλων των ασαφειών, προκειμένου να της παρέχουν την αναγκαία τεκμηρίωση για να προβεί στους ελέγχους της παραλαβής.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Σε κάθε περίπτωση, οι διευκρινίσεις που θα λάβει από την αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα και η δική της τεκμηρίωση θα πρέπει να συγκεκριμενοποιούν ασάφειες της σύμβασης ή της διακήρυξης και να μην αλλοιώνουν συμβατικούς όρους ή απαιτήσεις της διακήρυξης γιατί σε μια τέτοια περίπτωση παραβιάζονται οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας σε σχέση με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς στο διαγωνισμό.

✓ Συγκρότηση Επιτροπής παραλαβής

Για τη συγκρότηση της Επιτροπής Παραλαβής θα πρέπει να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή έτσι ώστε αυτή:

- να διαθέτει μέλη με τις κατάλληλες δεξιότητες και συναφή επαγγελματική πείρα με το αντικείμενο της σύμβασης.
- να αποφεύγεται πραγματική ή φαινομενική σύγκρουση συμφερόντων (άρθρο 24 του Ν.4412/2016).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την υποβοήθηση των αναθετουσών αρχών στη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έχει εκδώσει το έγγραφο:

«**Δημόσιες Συμβάσεις Έγγραφο καθοδήγησης για επαγγελματίες**(για την αποφυγή των συχνότερων σφαλμάτων κατά τις δημόσιες συμβάσεις έργων που χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία».

Το έγγραφο αυτό περιλαμβάνει καθοδήγηση σχετικά με τρόπους αποφυγής σφαλμάτων που παρατηρούνται συχνά κατά τις δημόσιες συμβάσεις που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία. Στόχος του εγγράφου είναι να διευκολυνθεί η υλοποίηση των δημοσίων συμβάσεων και να ενθαρρυνθούν οι ορθές πρακτικές μέσα από την παράθεση γενικών συστάσεων και βέλτιστων πρακτικών. Στο έγγραφο αυτό περιλαμβάνονται και οδηγίες για τη λειτουργία και το έργο των Επιτροπών Παραλαβής κάποιες από τις οποίες έχουν αναφερθεί και στο κείμενο ανωτέρω.

NΟΜΟΛΟΓΙΑ

A. Μετακλητοί υπάλληλοι

**ΔΕΚ C 177/14 της 9ης Ιουλίου 2015,
María José Regojo Dans κατά Consejo
de Estado¹**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Προδικαστική παραπομπή — Κοινωνική πολιτική — Οδηγία 1999/70/ΕΚ — Συμφωνία-πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από τη CES, την UNICE και το CEEP — Ρήτρες 3 και 4 — Αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων — “Μετακλητό” (eventual) προσωπικό — Άρνηση χορηγήσεως επιδόματος τριετίας — Αντικειμενικοί λόγοι

20. Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης υπηρετεί από 1ης Μαρτίου 1996 στο Consejo de Estado ως μετακλητή υπάλληλος, ασκώντας καθήκοντα προϊσταμένης της Γραμματείας ενός μόνιμου Συμβούλου της Επικρατείας.

21. Κατά το διάστημα από τις 4 Ιουλίου 1980 έως την 1η Μαρτίου 1996, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης επίσης υπηρέτησε ως μετακλητή υπάλληλος στο Tribunal Constitucional (Συνταγματικό Δικαστήριο) και στο Consejo Económico y Social (Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο).

22. Στις 25 Ιανουαρίου 2012, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης υπέβαλε ενώπιον του Consejo de Estado αίτημα προκειμένου, αφενός, να της αναγνωρισθεί το δικαίωμα λήψεως του επιδόματος τριετίας για τον χρόνο υπηρεσίας της στις διάφορες δημόσιες υπηρεσίες από το 1980 και μετά και, αφετέρου, να της καταβληθεί το ποσό που

αντιστοιχούσε στο επίδομα αυτό για τα τέσσερα τελευταία έτη.

23. Με απόφαση της 24ης Ιουλίου 2012, ο Πρόεδρος του Consejo de Estado απέρριψε την αίτηση αυτή.

24. Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης άσκησε ως εκ τούτου προσφυγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως αυτής, για τον λόγο ότι δεν συμβιβαζόταν προς το δίκαιο της Ένωσης και, ιδίως, προς τη ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλαισίου.

25. Το ως άνω δικαστήριο επισημαίνει ότι ο νόμος 7/2007 δεν προβλέπει χορήγηση τέτοιων επιδομάτων προϋπηρεσίας στους μετακλητούς υπαλλήλους, σε αντίθεση με τα όσα προβλέπει για τους τακτικούς ή τους αναπληρωτές δημοσίου υπαλλήλους. Δυνάμει του νόμου 2/2012, ο αποσπασμένος τακτικός δημόσιος υπάλληλος ο οποίος έχει τοποθετηθεί σε θέση μετακλητού υπαλλήλου λαμβάνει τις αποδοχές της δημοσιοϋπαλληλικής κατηγορίας από την οποία προέρχεται, περιλαμβανομένων των επιδομάτων τριετίας.

26. Από την ενώπιον του Δικαστηρίου δικογραφία προκύπτει ότι, κατά τη νομολογία του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου) σχετικά με τους μετακλητούς υπαλλήλους, τέτοιες θέσεις έχουν εξαιρετικό χαρακτήρα και αφορούν μόνο καθήκοντα «εμπιστοσύνης ή παροχής ειδικών συμβουλευτικών υπηρεσιών». Συνεπώς, το ως άνω δικαστήριο εκτιμά ότι η εργασία των υπαλλήλων αυτών δεν μπορεί να ανάγεται στα συνήθη δημοσιοϋπαλληλικά καθήκοντα, ανεξαρτήτως του αν πρόκειται για την παροχή υπηρεσιών προς τη

¹ Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική

Διοίκηση ή για τη θέσπιση πράξεων που αφορούν αποκλειστικώς τη διοικητική οργάνωση. Τα καθήκοντα αυτά, λόγω της άμεσης σχέσεώς τους με τις συνταγματικές αρχές της διοικητικής αντικειμενικότητας και αποτελεσματικότητας, πρέπει να ασκούνται αποκλειστικώς από τους υπαλλήλους του Δημοσίου που έχουν επιλεγεί βάσει των αρχών της ισότητας και της εκτιμήσεως των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων.

27. Δεδομένης της νομολογίας αυτής, αλλά και της ιδιάζουσας σχέσεως που συνδέει τη Διοίκηση με τους μετακλητούς υπαλλήλους και η οποία στηρίζεται στην παροχή ειδικών συμβουλευτικών υπηρεσιών και στην εμπιστοσύνη, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, αφενός, αν οι υπάλληλοι αυτοί δύνανται να συγκριθούν με τους εργαζομένους αορίστου χρόνου κατά την έννοια της ρήτρας 3 της συμφωνίας-πλαisiού. Αφετέρου, διερωτάται ως προς το αν η χρήση μετακλητών υπαλλήλων θα έπρεπε να περιορίζεται στις περιπτώσεις στις οποίες η ανάγκη για τέτοιου είδους προσωπικό είναι προδήλως δικαιολογημένη, προς αποφυγή οποιασδήποτε καταχρήσεως και προκειμένου να καθοριστούν αποδοχές οι οποίες δεν τελούν σε δυσαναλογία προς εκείνες που προβλέπονται για τους λοιπούς υπαλλήλους του Δημοσίου Τομέα, τα καθήκοντα των οποίων έχουν παρόμοιο επαγγελματικό περιεχόμενο.

28. Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Tribunal Supremo αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Εμπίπτουν στον ορισμό του «εργαζομένου ορισμένου χρόνου» που περιέχεται στη ρήτρα 3, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού [...] οι μετακλητοί υπάλληλοι, όπως το καθεστώς αυτών ρυθμίζεται επί του παρόντος στο άρθρο 12 του [νόμου 7/2007] και ρυθμιζόταν

παλαιότερα στο άρθρο 20, παράγραφος 2, του [νόμου 30/1984];

2) Έχει εφαρμογή στους εν λόγω μετακλητούς υπαλλήλους η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων της ρήτρας 4, σημείο 4, της ως άνω συμφωνίας πλαisiού [...] για τους σκοπούς της αναγνωρίσεως και χορηγήσεως σε αυτούς των αποδοχών που λόγω αρχαιότητας καταβάλλονται στους τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους, τους συμβασιούχους υπαλλήλους αορίστου χρόνου, τους [αναπληρωτές] δημοσίους υπαλλήλους και τους συμβασιούχους υπαλλήλους ορισμένου χρόνου;

3) Μπορεί να ενταχθεί στους αντικειμενικούς λόγους τους οποίους επικαλείται η εν λόγω ρήτρα 4, προκειμένου να δικαιολογηθεί διαφορετική μεταχείριση, το καθεστώς ελεύθερου διορισμού και παύσεως, το οποίο βασίζεται σε λόγους εμπιστοσύνης και εφαρμόζεται στους ως άνω μετακλητούς υπαλλήλους κατά τους δύο νόμους που αναφέρθηκαν ανωτέρω;»
Επί των προδικαστικών ερωτημάτων
Επί του πρώτου ερωτήματος

29. Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν η κατά τη ρήτρα 3, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού έννοια του «εργαζομένου ορισμένου χρόνου» πρέπει να ερμηνευθεί ως έχουσα εφαρμογή σε εργαζόμενο όπως η προσφεύγουσα της κύριας δίκης.

30. Όπως προκύπτει από αυτό καθαυτό το γράμμα της ρήτρας 2, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού, το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας-πλαisiού ορίζεται κατά τρόπο ευρύ, εφόσον αφορά γενικώς τους «εργαζομένους ορισμένου χρόνου που έχουν σύμβαση ή σχέση εργασίας όπως αυτές καθορίζονται από τη νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή την πρακτική σε κάθε κράτος μέλος» (βλ. αποφάσεις Αδενέλερ κ.λπ., C 212/04, EU:C:2006:443, σκέψη 56, καθώς και Fiamingo κ.λπ., C

362/13, C 363/13 και C 407/13, EU:C:2014:2044, σκέψη 28 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

31. Επιπλέον, ο ορισμός της έννοιας των «εργαζομένων ορισμένου χρόνου» κατά τη συμφωνία πλαίσιο, που διαλαμβάνεται στη ρήτρα 3, σημείο 1, της συμφωνίας αυτής, καταλαμβάνει το σύνολο των εργαζομένων, χωρίς να κάνει διάκριση ανάλογα με τον δημόσιο ή ιδιωτικό χαρακτήρα του εργοδότη με τον οποίο συνδέονται και ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού της συμβάσεώς τους στο εσωτερικό δίκαιο (απόφαση *Fiamingo* κ.λπ., C 362/13, C 363/13 και C 407/13, EU:C:2014:2044, σκέψη 29 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

32. Λαμβανομένης υπόψη της σημασίας των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, οι οποίες αποτελούν γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι προβλεπόμενες από την οδηγία 1999/70 και τη συμφωνία-πλαίσιο διατάξεις για την εγγύηση, υπέρ των εργαζομένων ορισμένου χρόνου, των ίδιων πλεονεκτημάτων με εκείνα των αντίστοιχων εργαζομένων αορίστου χρόνου, εκτός αν η διαφορετική μεταχείριση δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους, έχουν γενική εφαρμογή, καθόσον αποτελούν ιδιαίτερης σημασίας κανόνες του κοινωνικού δικαίου της Ένωσης, από τους οποίους πρέπει να ωφελείται κάθε εργαζόμενος αφού αποτελούν τις ελάχιστες προστατευτικές προδιαγραφές (απόφαση *Del Cerro Alonso*, C 307/05, EU:C:2007:509, σκέψη 27).

33. Κατά συνέπεια, η οδηγία 1999/70 και η συμφωνία-πλαίσιο εφαρμόζονται στο σύνολο των εργαζομένων που παρέχουν αμειβόμενες υπηρεσίες στο πλαίσιο σχέσεως εργασίας ορισμένου χρόνου (αποφάσεις *Del Cerro Alonso*, C 307/05, EU:C:2007:509, σκέψη 28, καθώς και *Fiamingo* κ.λπ., C 362/13, C 363/13 και C

407/13, EU:C:2014:2044, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

34. Επισημαίνεται ότι το γεγονός και μόνον ότι ένας εργαζόμενος χαρακτηρίζεται ως μετακλητός δυνάμει του εθνικού δικαίου ή ότι η σύμβαση εργασίας του παρουσιάζει ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως είναι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο προσωρινός χαρακτήρας, ο ελεύθερος διορισμός ή παύση ή και το ότι ο εργαζόμενος αυτός λογίζεται ότι ασκεί καθήκοντα εμπιστοσύνης ή παροχής ειδικών συμβουλευτικών υπηρεσιών, δεν ασκεί επιρροή συναφώς, διότι άλλως θα θιγόταν η πρακτική αποτελεσματικότητα της οδηγίας 1999/70 και της συμφωνίας-πλαισίου καθώς και η ομοιόμορφη εφαρμογή τους στα κράτη μέλη, αφού αυτά θα μπορούσαν να αποκλείσουν κατά το δοκούν ορισμένες κατηγορίες προσώπων από την προστασία που παρέχουν οι ως άνω μηχανισμοί της Ένωσης (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση *Del Cerro Alonso*, C 307/05, EU:C:2007:509, σκέψη 29).

35. Από το γράμμα της ρήτρας 3, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου προκύπτει ότι μια σύμβαση ή σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι η λήξη της εν λόγω συμβάσεως ή σχέσεως εργασίας «καθορίζεται από αντικειμενικούς όρους, όπως παρέλευση συγκεκριμένης ημερομηνίας, η ολοκλήρωση συγκεκριμένου έργου ή πραγματοποίηση συγκεκριμένου γεγονότος». Έτσι, σύμβαση ή σχέση εργασίας, όπως η επίδικη στην κύρια δίκη, η οποία λήγει αυτοδικαίως άπαξ και παυθεί το δημόσιο όργανο στο οποίο ο εργαζόμενος αυτός παρέχει υπηρεσίες, πρέπει να θεωρείται ότι έχει ορισμένη χρονική διάρκεια η λήξη της οποίας καθορίζεται από την «πραγματοποίηση συγκεκριμένου γεγονότος», κατά την έννοια της εν λόγω ρήτρας 3, σημείο 1.

36. Κατά συνέπεια, ο εργαζόμενος ο οποίος τελεί σε μια τέτοια κατάσταση

εμπίπτει στη ρήτρα 3, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού.

37. Επομένως, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η κατά τη ρήτρα 3, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού έννοια του «εργαζομένου ορισμένου χρόνου» πρέπει να ερμηνευθεί ως έχουσα εφαρμογή σε εργαζόμενο όπως η προσφεύγουσα της κύριας δίκης.

Επί του δευτέρου και του τρίτου ερωτήματος

38. Με το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα, που πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν η ρήτρα 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία, όπως η επίδικη στην κύρια δίκη, η οποία, χωρίς τούτο να δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους, αποκλείει τους μετακλητούς υπαλλήλους από το δικαίωμα να λαμβάνουν τα επιδόματα τριετίας τα οποία χορηγούνται, ιδίως, στους τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους.

39. Με τα ερωτήματα αυτά, όπως προκύπτει από το γράμμα τους, δεν επιδιώκεται ερμηνεία της ρήτρας 5 της συμφωνίας-πλαisiού, η οποία αποσκοπεί ειδικώς στην αποτροπή των καταχρήσεων που μπορούν να προκύψουν από τη χρησιμοποίηση διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου (απόφαση Deutsche Lufthansa, C 109/09, EU:C:2011:129, σκέψη 32).

40. Στη ρήτρα 1, στοιχείο α', της συμφωνίας-πλαisiού προβλέπεται ότι στους σκοπούς της συγκαταλέγεται η βελτίωση της ποιότητας της εργασίας ορισμένου χρόνου με τη διασφάλιση της εφαρμογής της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Ομοίως, η συμφωνία-πλαisiο, όπως διευκρινίζεται στο τρίτο εδάφιο του προοιμίου της, «αναδεικνύει τη βούληση των κοινωνικών εταίρων να θεσπίσουν ένα γενικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισεως των

εργαζομένων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, προστατεύοντάς τους από τις διακρίσεις». Η αιτιολογική σκέψη 14 της οδηγίας 1999/70 επισημαίνει συναφώς ότι σκοπός της ως άνω συμφωνίας-πλαisiού είναι, μεταξύ άλλων, η βελτίωση της ποιότητας της εργασίας ορισμένου χρόνου διά του καθορισμού ελάχιστων προδιαγραφών που θα διασφαλίζουν την εφαρμογή της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων (βλ. αποφάσεις Gavieiro Gavieiro και Iglesias Torres, C 444/09 και C 456/09, EU:C:2010:819, σκέψη 47, και Nierodzik, C 38/13, EU:C:2014:152, σκέψη 22, καθώς και διατάξεις Montoya Medina, C 273/10, EU:C:2011:167, σκέψη 29, και Lorenzo Martínez, C 556/11, EU:C:2012:67, σκέψη 34).

41. Η συμφωνία-πλαisiο, και ιδίως η ρήτρα της 4, αποσκοπεί στην εφαρμογή της εν λόγω αρχής στους εργαζομένους με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου προκειμένου να εμποδίσει να χρησιμοποιηθεί μια τέτοια σχέση εργασίας από τους εργοδότες για να στερήσει από τους εργαζομένους αυτούς τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στους εργαζομένους με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου (αποφάσεις Del Cerro Alonso, C 307/05, EU:C:2007:509, σκέψη 37· Gavieiro Gavieiro και Iglesias Torres, C 444/09 και C 456/09, EU:C:2010:819, σκέψη 48, και Nierodzik, C 38/13, EU:C:2014:152, σκέψη 23, καθώς και διατάξεις Montoya Medina, C 273/10, EU:C:2011:167, σκέψη 30, και Lorenzo Martínez, C 556/11, EU:C:2012:67, σκέψη 35).

42. Λαμβανομένων υπόψη των σκοπών της συμφωνίας-πλαisiού που υπομνήσθηκαν στις δύο προηγούμενες σκέψεις της ανά χειράς αποφάσεως, η ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλαisiού πρέπει να νοηθεί ως έκφραση μιας αρχής του κοινωνικού δικαίου της Ένωσης η οποία δεν πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικώς (βλ. αποφάσεις Del Cerro Alonso, C 307/05, EU:C:2007:509, σκέψη 38· Impact, C 268/06, EU:C:2008:223, σκέψη 114·

Gavieiro Gavieiro και Iglesias Torres, C 444/09 και C 456/09, EU:C:2010:819, σκέψη 49, και Nierodzik, C 38/13, EU:C:2014:152, σκέψη 24, καθώς και διατάξεις Montoya Medina, C 273/10, EU:C:2011:167, σκέψη 31, και Lorenzo Martínez, C 556/11, EU:C:2012:67, σκέψη 36).

43. Σε ό,τι αφορά τα επιδόματα τριετίας, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τα επιδόματα αυτά, τα οποία χορηγούνταν βάσει του ισπανικού δικαίου αποκλειστικώς στο μόνιμο προσωπικό των υπηρεσιών υγείας, το οποίο εργαζόταν ως προσωπικό αορίστου χρόνου, κατ' αποκλεισμό του έκτακτου προσωπικού, καθώς και στους καθηγητές που υπηρετούσαν ως τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι μιας Αυτόνομης Κοινότητας, κατ' αποκλεισμό των καθηγητών που υπηρετούσαν ως αναπληρωτές υπάλληλοι, και στους λέκτορες αορίστου χρόνου τους οποίους απασχολούσε μια Αυτόνομη Κοινότητα, κατ' αποκλεισμό των λεκτόρων ορισμένου χρόνου, εμπίπτουν στην έννοια των «συνθηκών απασχόλησης» η οποία προβλέπεται στη ρήτρα 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αποφάσεις Del Cerro Alonso, C 307/05, EU:C:2007:509, σκέψεις 47 και 48, καθώς και Gavieiro Gavieiro και Iglesias Torres, C 444/09 και C 456/09, EU:C:2010:819, σκέψεις 50 έως 58, καθώς και διατάξεις Montoya Medina, C 273/10, EU:C:2011:167, σκέψεις 32 έως 34, και Lorenzo Martínez, C 556/11, EU:C:2012:67, σκέψη 37).

44. Από τη δε νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, σε ό,τι αφορά τα επιδόματα τριετίας, όπως τα επίδικα στην κύρια δίκη, που αποτελούν συνθήκες απασχόλησης κατά την έννοια της ρήτρας 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού, οι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου δεν πρέπει να τυγχάνουν, χωρίς τούτο να δικαιολογείται αντικειμενικώς, δυσμενέστερης αντιμετώπισης απ' ό,τι οι εργαζόμενοι αορίστου χρόνου οι οποίοι τελούν σε παρόμοια κατάσταση (βλ., υπ'

αυτήν την έννοια, αποφάσεις Del Cerro Alonso, C 307/05, EU:C:2007:509, σκέψεις 42 και 47· Impact, C 268/06, EU:C:2008:223, σκέψη 126, καθώς και Gavieiro Gavieiro και Iglesias Torres, C 444/09 και C 456/09, EU:C:2010:819, σκέψη 53).

45. Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι ο «αντίστοιχος εργαζόμενος αορίστου χρόνου» ορίζεται στη ρήτρα 3, σημείο 2, της συμφωνίας-πλαisiού ως ο «εργαζόμενος που έχει σύμβαση ή σχέση εργασίας αορίστου χρόνου στην ίδια επιχείρηση, και απασχολείται στην ίδια ή παρόμοια εργασία/απασχόληση, λαμβανομένων υπόψη των προσόντων ή των δεξιοτήτων».

46. Προκειμένου να εκτιμηθεί αν οι εργαζόμενοι παρέχουν την ίδια ή παρόμοια εργασία, κατά την έννοια της συμφωνίας-πλαisiού, πρέπει, κατά τις ρήτρες 3, σημείο 2, και 4, σημείο 1, της εν λόγω συμφωνίας, να ληφθεί υπόψη ένα σύνολο παραγόντων, όπως η φύση της εργασίας τους, τα προσόντα και δεξιότητές τους, η κατάρτιση και οι συνθήκες εργασίας (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση Rosado Santana, C 177/10, EU:C:2011:557, σκέψη 66, καθώς και διατάξεις Montoya Medina, C 273/10, EU:C:2011:167, σκέψη 37, και Lorenzo Martínez, C 556/11, EU:C:2012:67, σκέψη 43).

47. Εν προκειμένω, η Ισπανική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι οι μετακλητοί υπάλληλοι συνιστούν επαγγελματική κατηγορία διαφορετική από τις λοιπές κατηγορίες υπαλλήλων του Δημοσίου που προβλέπονται στο ισπανικό δίκαιο, από απόψεως τόσο των εργασιακών τους σχέσεων, των καθηκόντων ή των υπηρεσιών που εκπληρώνουν όσο των κριτηρίων επιλογής τους ή και του καθεστώτος των αποδοχών τους. Έτσι, κατά την ως άνω Κυβέρνηση, οι διαφορές ως προς τη μεταχείριση των μετακλητών υπαλλήλων σε σχέση με τους λοιπούς υπαλλήλους του Ισπανικού Δημοσίου δεν

περιορίζονται μόνο στο επίδικο στην κύρια δίκη επίδομα προϋπηρεσίας.

48. Εξάλλου, η εν λόγω κυβέρνηση τονίζει ότι, σε αντίθεση με τους τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους οι οποίοι επιλέγονται, κατά το εθνικό δίκαιο, βάσει διαδικασιών που εγγυώνται την τήρηση των συνταγματικών αρχών της ισότητας και της εκτιμήσεως των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων, οι μετακλητοί υπάλληλοι διορίζονται ελεύθερα προκειμένου να εκπληρώσουν ιδιαίτερα μη μόνιμα καθήκοντα εμπιστοσύνης και παροχής ειδικών συμβουλευτικών υπηρεσιών. Η παύση τους είναι επίσης ελεύθερη και επέρχεται αυτοδικαίως άπαξ και παυθεί το δημόσιο όργανο στο οποίο παρέχονται οι εν λόγω υπηρεσίες. Κατά την ως άνω κυβέρνηση, το σύστημα αυτό διορισμού και παύσεως δικαιολογείται από την ιδιαίτερη φύση του επαγγελματικού αντικειμένου των μετακλητών υπαλλήλων, το οποίο βασίζεται στην ύπαρξη εμπιστοσύνης στο πλαίσιο θέσεως με χαρακτήρα πολιτικό ή παρόμοιο.

49. Πλην όμως, όπως φαίνεται να προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, το επαγγελματικό αντικείμενο της προσφεύγουσας της κύριας δίκης δεν συνίσταται στην άσκηση ιδιαίτερων καθηκόντων συνδεδεμένων με το δημόσιο όργανο, αλλ' αφορά μάλλον την εκπλήρωση υποστηρικτικών καθηκόντων σχετικών με διοικητικής φύσεως δραστηριότητες.

50. Εν πάση περιπτώσει, στο αιτούν δικαστήριο απόκειται, υπ' αυτές τις συνθήκες, να διαπιστώσει αν, σε ό,τι αφορά τη χορήγηση των επίδικων στην κύρια δίκη επιδομάτων τριετίας, οι τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι τελούν σε παρόμοια κατάσταση με τους μετακλητούς υπαλλήλους, ως προς τους οποίους προβάλλεται η ύπαρξη διαφορετικής μεταχειρίσεως όσον αφορά τις συνθήκες απασχολήσεως (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση Rosado

Santana, C 177/10, EU:C:2011:557, σκέψη 67, καθώς και διατάξεις Montoya Medina, C 273/10, EU:C:2011:167, σκέψη 39, και Lorenzo Martínez, C 556/11, EU:C:2012:67, σκέψη 44).

51. Αν το εν λόγω δικαστήριο διαπιστώσει ότι τα καθήκοντα που ασκούνται από την προσφεύγουσα της κύριας δίκης υπό την ιδιότητα της μετακλητής υπαλλήλου του Consejo de Estado δεν είναι τα ίδια ή αντίστοιχα προς εκείνα που ασκούνται από τακτικό δημόσιο υπάλληλο στο πλαίσιο της ίδιας αρχής ή άλλων δημοσίων φορέων στους οποίους η εν λόγω προσφεύγουσα εργάσθηκε κατά το παρελθόν υπό την ίδια ιδιότητα, τούτο θα σημαίνει ότι η προσφεύγουσα της κύριας δίκης δεν τελεί σε κατάσταση παρόμοια προς εκείνη ενός τακτικού δημοσίου υπαλλήλου.

52. Αν, αντιθέτως, το ως άνω δικαστήριο εκτιμήσει ότι η προσφεύγουσα της κύριας δίκης εργάσθηκε, υπό την ιδιότητα της μετακλητής υπαλλήλου, στο ίδιο ή σε αντίστοιχο επαγγελματικό αντικείμενο προς εκείνο ενός τακτικού δημοσίου υπαλλήλου που υπηρετεί στο Consejo de Estado ή σε άλλο παρόμοιο όργανο, φαίνεται ότι το μόνο στοιχείο που θα μπορούσε να διαφοροποιήσει την κατάστασή της από εκείνη ενός τακτικού δημοσίου υπαλλήλου θα ήταν ο προσωρινός χαρακτήρας της σχέσεως εργασίας της όταν πραγματοποιούσε τις περιόδους υπηρεσίας ως μετακλητή υπάλληλος.

53. Σε μια τέτοια περίπτωση, η ως άνω προσφεύγουσα θα τελούσε σε κατάσταση παρόμοια προς εκείνη του εν λόγω τακτικού δημοσίου υπαλλήλου και θα έπρεπε να εξακριβωθεί αν υπάρχει αντικειμενικός λόγος που να δικαιολογεί τη διαφορά μεταχειρίσεως μεταξύ των δύο αυτών εργαζομένων η οποία εν προκειμένω προκύπτει από την άρνηση χορηγήσεως επιδομάτων τριετίας για την εν λόγω περίοδο υπηρεσίας της προσφεύγουσας της κύριας δίκης.

54. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ο όρος «αντικειμενικοί λόγοι», που περιλαμβάνεται στη ρήτρα 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού, πρέπει να νοείται υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπει να δικαιολογηθεί διαφορετική μεταχείριση μεταξύ των εργαζομένων ορισμένου χρόνου και των εργαζομένων αορίστου χρόνου με το αιτιολογικό ότι η διαφορετική αυτή μεταχείριση προβλέπεται από γενικό και αφηρημένο εθνικό κανόνα δικαίου, όπως είναι ο νόμος ή η συλλογική σύμβαση (αποφάσεις Del Cerro Alonso, C 307/05, EU:C:2007:509, σκέψη 57, καθώς και Gavieiro Gavieiro και Iglesias Torres, C 444/09 και C 456/09, EU:C:2010:819, σκέψη 54, καθώς και διατάξεις Montoya Medina, C 273/10, EU:C:2011:167, σκέψη 40, και Lorenzo Martínez, C 556/11, EU:C:2012:67, σκέψη 47).

55. Υπό το πρίσμα της εν λόγω εννοίας, η διαπιστούμενη άνιση μεταχείριση πρέπει να δικαιολογείται από την ύπαρξη σαφών και συγκεκριμένων στοιχείων που να χαρακτηρίζουν τον οικείο όρο απασχόλησης στο ειδικό πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσεται και βάσει αντικειμενικών και διαφανών κριτηρίων, προκειμένου να ελεγχθεί αν η άνιση αυτή μεταχείριση ανταποκρίνεται σε γνήσια ανάγκη, είναι κατάλληλη προς επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και είναι αναγκαία προς τούτο. Τα εν λόγω στοιχεία μπορούν να ανάγονται, μεταξύ άλλων, στην ιδιάζουσα φύση των καθηκόντων για την εκτέλεση των οποίων έχουν συναφθεί συμβάσεις ορισμένου χρόνου και στα εγγενή χαρακτηριστικά των καθηκόντων αυτών ή, ενδεχομένως, στην επιδίωξη θεμιτού σκοπού κοινωνικής πολιτικής εκ μέρους κράτους μέλους (βλ. αποφάσεις Del Cerro Alonso, C 307/05, EU:C:2007:509, σκέψεις 53 και 58, και Gavieiro Gavieiro και Iglesias Torres, C 444/09 και C 456/09, EU:C:2010:819, σκέψη 55, καθώς και διατάξεις Montoya Medina, C 273/10, EU:C:2011:167, σκέψη 41, και Lorenzo Martínez, C 556/11, EU:C:2012:67, σκέψη 48).

56. Αντιθέτως, η επίκληση μόνο του προσωρινού χαρακτήρα της απασχόλησης του προσωπικού της δημόσιας υπηρεσίας δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις αυτές και επομένως δεν δύναται να αποτελέσει αντικειμενικό λόγο κατά την έννοια της ρήτρας 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού (απόφαση Gavieiro Gavieiro και Iglesias Torres, C 444/09 και C 456/09, EU:C:2010:819, σκέψη 56, καθώς και διατάξεις Montoya Medina, C 273/10, EU:C:2011:167, σκέψη 42, και Lorenzo Martínez, C 556/11, EU:C:2012:67, σκέψη 49).

57. Πράγματι, η διαφορά μεταχειρίσεως, όσον αφορά τις συνθήκες απασχόλησης, μεταξύ των εργαζομένων ορισμένου χρόνου και των εργαζομένων αορίστου χρόνου δεν μπορεί να δικαιολογηθεί βάσει ενός κριτηρίου το οποίο, κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο, αφορά τη διάρκεια της απασχόλησης. Η παραδοχή ότι ο προσωρινός χαρακτήρας και μόνο της σχέσεως εργασίας αρκεί προς δικαιολόγηση μιας τέτοιας διαφορετικής μεταχειρίσεως θα καθιστούσε άνευ περιεχομένου τους σκοπούς της οδηγίας 1999/70 και της συμφωνίας-πλαisiού. Αντί να βελτιώσει την ποιότητα της εργασίας ορισμένου χρόνου και να προαγάγει την ίση μεταχείριση την οποία επιδιώκουν τόσο η οδηγία 1999/70 όσο και η συμφωνία-πλαίσιο, η προσφυγή στο κριτήριο αυτό θα σήμαινε διαιώνιση μιας καταστάσεως δυσμενούς για τους εργαζομένους ορισμένου χρόνου (βλ. αποφάσεις Gavieiro Gavieiro και Iglesias Torres, C 444/09 και C 456/09, EU:C:2010:819, σκέψη 57, και Nierodzik, C 38/13, EU:C:2014:152, σκέψη 38, καθώς και διατάξεις Montoya Medina, C 273/10, EU:C:2011:167, σκέψη 43, και Lorenzo Martínez, C 556/11, EU:C:2012:67, σκέψη 50).

58. Η Ισπανική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η επίδικη στην κύρια δίκη διαφορά μεταχειρίσεως μεταξύ των τακτικών δημοσίων υπαλλήλων και των μετακλητών υπαλλήλων δικαιολογείται λόγω της

υπάρξεως τέτοιων αντικειμενικών λόγων. Συναφώς, τονίζει, πρώτον, ότι οι μετακλητοί υπάλληλοι διορίζονται για να εκπληρώσουν καθήκοντα με προσωρινό χαρακτήρα. Η ιδιάζουσα φύση των εργασιών και ο ειδικός χαρακτήρας του επαγγελματικού αντικειμένου των μετακλητών υπαλλήλων, που συνίστανται σε καθήκοντα εμπιστοσύνης ή παροχής ειδικών συμβουλευτικών υπηρεσιών, δεν μπορούν να εξομοιώνονται με καθήκοντα τα οποία περιλαμβάνουν εργασίες με διαρκή χαρακτήρα στο πλαίσιο της διοικητικής οργανώσεως. Η Ισπανική Κυβέρνηση επικαλείται, δεύτερον, το γεγονός ότι ο διορισμός και η παύση του μετακλητού προσωπικού είναι ελεύθερα, υπό την έννοια ότι ο εργοδότης δεν οφείλει συναφώς να τηρήσει διατυπώσεις. Τρίτον, οι θέσεις των μετακλητών υπαλλήλων έχουν χαρακτήρα εξαιρέσεως, τα δε πρόσωπα που απασχολούνται ως μετακλητοί υπάλληλοι κανονικά δεν υπηρετούν για μακρό χρονικό διάστημα. Τέλος, τέταρτον, εφόσον τα επίδικα στην κύρια δίκη επιδόματα τριετίας αποτελούν ανταμοιβή που χορηγείται στο προσωπικό το οποίο παραμένει συνεχώς στην υπηρεσία της Διοικήσεως ασκώντας στο πλαίσιο της καθήκοντα αμιγώς διοικητικής φύσεως, θα ήταν οξύμωρο να χορηγούνται τα επιδόματα αυτά στους μετακλητό προσωπικό το οποίο δεν πληροί τα χαρακτηριστικά αυτά.

59. Συναφώς, επισημαίνεται ότι, αφενός, μολοντί είναι καταρχήν έργο του αιτούντος δικαστηρίου να εκτιμήσει αν τα επιχειρήματα αυτά συνιστούν αντικειμενικούς λόγους κατά την έννοια της ρήτρας 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που υπενθυμίζεται στις σκέψεις 54 έως 57 της παρούσας αποφάσεως, ο μη μόνιμος χαρακτήρας του μετακλητού προσωπικού ουδόλως θα μπορούσε να θεωρηθεί ως τέτοιος λόγος.

60. Αφετέρου, μολοντί ορισμένες διαφορές όσον αφορά τον διορισμό των

τακτικών δημοσίων υπαλλήλων, τα προσόντα που απαιτούνται και τη φύση των καθηκόντων που τους ανατίθενται θα μπορούσαν, καταρχήν, να δικαιολογήσουν διαφορετική μεταχείριση έναντι των μετακλητών υπαλλήλων σε ό,τι αφορά τις συνθήκες απασχόλησής τους (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Rosado Santana, C 177/10, EU:C:2011:557, σκέψη 78), στην υπόθεση της κύριας δίκης δεν φαίνεται να συντρέχει τέτοια περίπτωση.

61. Ειδικότερα, από αυτό καθεαυτό το γράμμα του άρθρου 26, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του νόμου 2/2012 προκύπτει ότι οι τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι οι οποίοι, ως κανονικά υπηρετούντες ή ως αποσπασμένοι, κατέχουν θέση μετακλητού υπαλλήλου λαμβάνουν τα επίδικα στην κύρια δίκη επιδόματα τριετίας. Το γεγονός ότι τέτοιοι τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι μπορούν να λάβουν τα επιδόματα αυτά ακόμη και κατά το διάστημα κατά το οποίο ασκούν τα καθήκοντα μετακλητών υπαλλήλων, αντικρούει το επιχειρήμα ότι η ιδιάζουσα φύση των καθηκόντων εμπιστοσύνης ή παροχής ειδικών συμβουλευτικών υπηρεσιών με τα οποία είναι επιφορτισμένοι οι μετακλητοί υπάλληλοι διαφοροποιεί μεταξύ τους τα δύο αυτά είδη προσωπικού και δικαιολογεί τη διαφορετική μεταχείρισή τους σε ό,τι αφορά τη χορήγηση των εν λόγω επιδομάτων.

62. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η ρήτρα 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία, όπως η επίδικη στην κύρια δίκη, η οποία, χωρίς τούτο να δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους, αποκλείει τους μετακλητούς υπαλλήλους από το δικαίωμα να λαμβάνουν επιδόματα τριετίας τα οποία χορηγούνται, ιδίως, στους τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους, όταν, σε ό,τι αφορά τη χορήγηση του επιδόματος

αυτού, οι δύο αυτές κατηγορίες εργαζομένων τελούν σε παρόμοιες καταστάσεις, πράγμα που απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί των δικαστικών εξόδων

63. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται. Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

1) Η κατά τη ρήτρα 3, σημείο 1, της συναφθείσας στις 18 Μαρτίου 1999 συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία ορισμένου χρόνου, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από τη CES, την UNICE και το CEEP, έννοια του «εργαζομένου ορισμένου χρόνου» πρέπει να ερμηνευθεί ως έχουσα εφαρμογή σε εργαζόμενο όπως η προσφεύγουσα της κύριας δίκης.

2) Η ρήτρα 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία ορισμένου χρόνου πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία, όπως η επίδικη στην κύρια δίκη, η οποία, χωρίς τούτο να δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους, αποκλείει τους μετακλητούς υπαλλήλους από το δικαίωμα να λαμβάνουν επιδόματα τριετίας τα οποία χορηγούνται, ιδίως, στους τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους, όταν, σε ό,τι αφορά τη χορήγηση του επιδόματος αυτού, οι δύο αυτές κατηγορίες εργαζομένων τελούν σε παρόμοιες καταστάσεις, πράγμα που απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει. (υπογραφές)

Β. Προσωπικά Δεδομένα και Επιλογή Προϊσταμένων

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα 41/ 2019

Με την υπ, αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8889/13.11.2018 προσφυγή της στην Αρχή, η Α, υπάλληλος του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΥΝΑΝΠ), καταγγέλλει το ΥΝΑΝΠ για παραβίαση των δικαιωμάτων πρόσβασης (άρθρο 15 ΓΚΠΔ) και διόρθωσης (άρθρο 16 ΓΚΠΔ) στο πλαίσιο συμμετοχής της στην υπ' αριθ. πρωτ...προκήρυξη του καταγγελλόμενου φορέα.

Ειδικότερα, όπως αναφέρει στην ως άνω προσφυγή της, η προσφεύγουσα ήταν υποψήφια για τη θέση της Προϊσταμένης στο ΥΝΑΝΠ και προς τούτο στις.. κλήθηκε σε συνέντευξη προγραμματισμένη για τις.. Στις.. η προσφεύγουσα απηύθυνε αίτηση -ένσταση προς τον ανωτέρω φορέα ζητώντας αφενός να παρασχεθεί στους υποψηφίους το δικαίωμα υποβολής ενστάσεων - αιτήσεων θεραπείας επί της μοριοδότησης και αφετέρου να ενημερωθεί η ίδια ατομικά για την αναλυτική της μοριοδότηση.

Στις.. ο Πρόεδρος του ΣΕΠ ΥΝΑΝΠ απάντησε μέσω e-mail στο ως άνω αίτημα της προσφεύγουσας, λέγοντας ότι δεν προβλεπόταν σε εκείνη τη φάση της προκήρυξης η υποβολή ενστάσεων των υποψηφίων, παρά μόνο η υποβολή ενστάσεων κατά των βεβαιώσεων των στοιχείων των αιτήσεων που εξέδωσε η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών, διαδικασία που, όπως ισχυρίζεται, τηρήθηκε απαρέγκλιτα για όλους τους υποψηφίους. Σημείωσε ότι οι πίνακες κατάταξης των υποψηφίων για τις θέσεις ευθύνης Προϊσταμένων Διευθύνσεων που καταρτίζουν τα Συμβούλια Επιλογής Προϊσταμένων (ΣΕΠ) περιέχουν προσωπικά δεδομένα και δεν υπάρχει νομοθετική διάταξη η οποία να καθιστά αποχρεωτική την ανάρτηση αυτών των

πινάκων ούτε, άλλωστε, δικαιολογείται από λόγους δημοσίου συμφέροντος. Σε κάθε περίπτωση, οι υποψήφιοι δεν απεμπολούν το δικαίωμα άσκησης αίτησης θεραπείας.

Κατόπιν αυτών, η Αρχή, στο πλαίσιο διερεύνησης της προσφυγής, απέστειλε έγγραφο προς παροχή διευκρινίσεων στον καταγγελλόμενο, ο οποίος στην από 15.01.2019 και με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/267/15.01.2019 απάντησή του ανέφερε ότι (α) το ΣΕΠ κατήρτισε πίνακες κατάταξης υποψηφίων για κάθε προκηρυσσόμενη θέση αρμοδιότητάς του κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας και κάλεσε τους επτά πρώτους να συμμετάσχουν σε δομημένη συνέντευξη, (β) κατά των πινάκων αυτών δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης ένστασης. Άλλωστε, όπως επισημαίνει, το άρθρο 86 παρ. 8 εδ. δ, του Υπαλληλικού Κώδικα προβλέπει την άσκηση ένστασης σε προγενέστερο στάδιο. Σημειώνει δε πως δεν νοείται άσκηση ένστασης κατά του πίνακα κατάταξης χωρίς την προηγούμενη ανάρτηση, άλλως δημοσίευσή του και (γ) οι πίνακες κατάταξης περιλαμβάνουν προσωπικά δεδομένα και δεν υφίσταται σχετική διάταξη νόμου ή λόγοι δημοσίου συμφέροντος που να επιβάλλουν την ανάρτησή τους.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου και αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις από τη βοηθό εισηγητή, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, μετά από διεξοδική συζήτηση

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Ο Γενικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων -εφεξής ΓΚΠΔ), ο οποίος αντικατέστησε την Οδηγία 95/56 ΕΚ είναι σε εφαρμογή από τις 25 Μαΐου 2018. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1 και 3 του ΓΚΠΔ, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας α) επιβεβαίωση για το κατά πόσον τα

δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν υφίστανται επεξεργασία καθώς και β) αντίγραφο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία και ειδικότερα να γνωρίζει τις εξής πληροφορίες: τους σκοπούς της επεξεργασίας, τις κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τους τυχόν αποδέκτες ή κατηγορίες αποδεκτών, το χρονικό διάστημα τήρησής τους, την ύπαρξη δικαιώματος υποβολής αιτήματος στον υπεύθυνο επεξεργασίας για διόρθωση ή διαγραφή δεδομένων, περιορισμό επεξεργασίας ή δικαίωμα εναντίωσης στην εν λόγω επεξεργασία, το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή, την πηγή των δεδομένων και την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων τις πληροφορίες χωρίς καθυστέρηση εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί κατά δύο ακόμη μήνες, εφόσον απαιτείται, λαμβανομένων υπόψη της πολυπλοκότητας του αιτήματος και του αριθμού των αιτημάτων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων για την εν λόγω παράταση εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος, καθώς και για τους λόγους της καθυστέρησης (άρθρο 12 παρ. 3 του ΓΚΠΔ). Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν ενεργήσει επί του αιτήματος του υποκειμένου των δεδομένων, ενημερώνει εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος το υποκείμενο των δεδομένων για τους λόγους για τους οποίους δεν ενήργησε και για τη δυνατότητα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή και άσκησης δικαστικής προσφυγής (άρθρο 12 παρ. 4 του ΓΚΠΔ).

Ακόμη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58 παρ. 2 στοιχ. Α' του ΓΚΠΔ, κάθε εποπτική αρχή έχει, μεταξύ άλλων, την αρμοδιότητα να απευθύνει

επιπλήξεις στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή στον εκτελούν... την επεξεργασία όταν πράξεις επεξεργασίας έχουν παραβεί διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

2. Από τα στοιχεία του φακέλου προέκυψαν τα εξής: Η προσφεύγουσα με το από.. αίτημα της προς το ΣΕΠ ΥΝΑΝΠ ζήτησε να παρασχεθεί στους υποψηφίους για τις θέσεις προϊσταμένων το δικαίωμα υποβολής ενστάσεων - αιτήσεων θεραπείας επί της μοριοδότησης και να ενημερωθεί η ίδια για την αναλυτική της μοριοδότηση. Το Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής δεν ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας στην αναλυτική της μοριοδότηση, αφού παρέλειψε να απαντήσει στο σχετικό αίτημα της προσφεύγουσας. Αναφορικά δε με τη διαδικασία υποβολής ενστάσεων, πρέπει να σημειωθεί ότι το δικαίωμα διόρθωσης των δεδομένων της προσφεύγουσας δεν ταυτίζεται με το δικαίωμα υποβολής ένστασης ή αίτησης θεραπείας που τυχόν επιφυλάσσει ο νόμος για την επαναξιολόγηση της μοριοδότησής της. Κατά τούτο, η τυχόν αμφισβήτηση της ληφθείσας μοριοδότησης δεν μπορεί να ζητηθεί με την άσκηση του δικαιώματος διόρθωσης και, συνεπώς, αβάσιμα προβάλλεται στη συγκεκριμένη περίπτωση ενώπιον της Αρχής η παραβίαση του άρθρου 16 ΓΚΠΔ.

3. Επειδή, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, στην κρινόμενη περίπτωση ο καταγγελλόμενος φορέας δεν ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας στα δεδομένα που την αφορούσαν, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 12 και 15 ΓΚΠΔ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απευθύνει με βάση το άρθρο 58 παρ. 2 β' του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 επίπληξη στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για την παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 12 και 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.

**Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος
Γεώργιος Μπατζαλέξης**

**Η Γραμματέας
Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου**

A. Οδηγίες για τη διεξαγωγή τηλεδιάσκεψης

Θέμα: Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή της υπηρεσίας τηλεδιάσκεψης e:Presence.gov.gr.

Εγκύκλιος υπ' αριθμ. 1822/16.3.2020 (ΑΔΑ: ΨΕΚ946ΜΤΛΠ-004) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης

1. Εξαιτίας των πρόσφατων μέτρων, τα οποία ελήφθησαν για την ανάσχεση της εξάπλωσης του ιού COVID-19 (κορωνοϊός) αντικαταστάθηκε η υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΑΔΠ/Α/7841/19.04.2005 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 539), με την υπ' αριθμ. 429/12.3.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Επικρατείας (Β' 850/13.3.2020), με την οποία δίνεται η δυνατότητα της συνεδρίασης των συλλογικών οργάνων των φορέων του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα με τηλεδιάσκεψη μέσω της υπηρεσίας τηλεδιάσκεψης e:Presence.gov.gr (<https://epresence.gov.gr>).

2. Με την υπηρεσία αυτή δίνεται η δυνατότητα σε ένα ή περισσότερα ή σε όλα τα μέλη ενός συλλογικού οργάνου (χρήστης), αλλά και σε πρόσωπα που συμμετέχουν ή καλούνται από συλλογικά όργανα (χρήστης), να λαμβάνουν μέρος σε μία συνεδρίαση/διάσκεψη χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική τους παρουσία στο χώρο συνεδρίασης. Στόχος της υπηρεσίας αυτής είναι η διευκόλυνση της λειτουργίας των συλλογικών οργάνων, ιδίως σε περιπτώσεις που είναι δυσχερής η φυσική παρουσία κάποιων ή και όλων των μελών των συλλογικών οργάνων, ιδίως λόγω αδυναμίας προσέλευσης στον τόπο συνεδρίασης του συλλογικού οργάνου

λόγω καιρικών συνθηκών, έλλειψης συγκοινωνιακών μέσων, ανωτέρας βίας ή άλλων λόγων που συνήθως υπάρχουν σε απομακρυσμένες ή νησιωτικές περιοχές, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερής ή ανέφικτη η σύγκληση ενός συλλογικού οργάνου.

3. Η υπηρεσία e:Presence.gov.gr (<https://epresence.gov.gr>) δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες της να οργανώσουν και να πραγματοποιήσουν διαδικτυακές συνεδριάσεις/τηλεδιασκέψεις που χαρακτηρίζονται από υψηλή ποιότητα και διαδραστικότητα. Στο πλαίσιο διευκόλυνσης της τηλεργασίας κάθε Φορέας που επιθυμεί να κάνει χρήση της υπηρεσίας e:Presence.gov.gr πρέπει να ορίσει τουλάχιστον έναν Συντονιστή τηλεδιασκέψεων της υπηρεσίας e:Presence.gov.gr για τον ίδιο τον Φορέα (Συντονιστής Φορέα), και ο Συντονιστής Φορέα να ενημερώσει την αρμόδια διεύθυνση διοικητικών υπηρεσιών του φορέα του ως προς τη δυνατότητα χρήσης της υπηρεσίας αυτής για τη συνεδρίαση των συλλογικών οργάνων του φορέα. Σημειώνεται, ότι οι συντονιστές θα αναλάβουν τεχνικό ρόλο υποστήριξης των τηλεδιασκέψεων που θα δημιουργήσουν και των τελικών χρηστών που θα συμμετάσχουν σε αυτές, οπότε προτείνεται να είναι στελέχη των τεχνικών ή διοικητικών σας υπηρεσιών.

4. Στην υπηρεσία e:Presence.gov.gr υποστηρίζονται δύο διακριτές κατηγορίες χρηστών που διαφοροποιούνται ως προς τα δικαιώματα χρήσης που τους προσδίδονται. Ειδικότερα η πρώτη κατηγορία χρηστών είναι αυτή των απλών χρηστών και η δεύτερη αυτή των Συντονιστών (Συντονιστής Φορέα, Συντονιστής Οργανικής Μονάδας). Οι

απλοί χρήστες της υπηρεσίας μπορούν να συμμετέχουν σε μια τηλεδιάσκεψη ύστερα από πρόσκληση που τους αποστέλλεται από τον Συντονιστή, αλλά δεν έχουν τη δυνατότητα να οργανώνουν μια τηλεδιάσκεψη. Το δικαίωμα προγραμματισμού μιας τηλεδιάσκεψης και πρόσκλησης άλλων χρηστών για συμμετοχή σε αυτήν, δεσμεύοντας πόρους του συστήματος για τη διάθεσή της σε συγκεκριμένο χρόνο, έχουν μόνο οι Συντονιστές, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο ή Γραμματέα του συλλογικού οργάνου.

5. Η διαδικασία εγγραφής για όλους τους χρήστες είναι η ακόλουθη : Πατώντας τον σύνδεσμο “Είσοδος” στην κεντρική σελίδα της εφαρμογής (<https://epresence.gov.gr>), ο χρήστης κατευθύνεται στην υπηρεσία αυθεντικοποίησης του TaxisNet, που παρέχεται από το Κέντρο Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (ΓΓΠΣΔΔ), στην οποία θα πρέπει να εισάγει τα διαπιστευτήρια που διαθέτει εκεί. Αφού ολοκληρωθεί η αυθεντικοποίηση μέσω TaxisNet η υπηρεσία e:Presence.gov.gr λαμβάνει μέσω αυτού του Web Service τα ακόλουθα στοιχεία ταυτοποίησης που τηρούνται για το χρήστη: i) όνομα και επώνυμο του χρήστη, ii) όνομα πατρός και όνομα μητρός, iii) Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), iv) έτος γέννησης, ενώ, τέλος, ο χρήστης καλείται να αποδεχθεί τους Όρους Χρήσης της υπηρεσίας e:Presence.gov.gr.

6. Κατά τη διαδικασία εγγραφής, ο χρήστης δηλώνει υποχρεωτικά την διεύθυνση του ηλεκτρονικού του ταχυδρομείου (e-mail), ως απαραίτητο στοιχείο για την επικοινωνία της υπηρεσίας με τον χρήστη, και στην συνέχεια πραγματοποιείται πιστοποίηση του e-mail του χρήστη. Πριν

πραγματοποιήσει οποιαδήποτε ενέργεια στην υπηρεσία, ο χρήστης θα πρέπει να επιβεβαιώσει ότι είναι ο κάτοχος του e-mail που έχει δηλώσει, πατώντας τον σύνδεσμο επιβεβαίωσης που του έχει αποσταλεί.

7. Ειδικότερα, για τα στελέχη που θα οριστούν Συντονιστές τηλεδιασκέσεων για κάποιον Φορέα (Συντονιστές Φορέα), αφού ολοκληρωθεί η προηγούμενη διαδικασία, θα χρειαστεί να υποβάλουν ένα “Αίτημα Αλλαγής Ρόλου”, πατώντας το πρώτο κουμπί στη σελίδα “Ο λογαριασμός μου” (<https://epresence.gov.gr/account>). Τα στοιχεία που πρέπει να δηλώσει ο Συντονιστής είναι:

- Όνομα Φορέα (εάν δεν έχει αποδοθεί αυτόματα από το Μητρώο)
- Τηλέφωνο
- Οργανική Μονάδα (προαιρετικά)
- Αίτημα με συνοπτική περιγραφή του σκοπού της υπηρεσίας

8. Εφόσον αυτή εγκριθεί, ο Συντονιστής θα ενημερωθεί με email, ώστε να μπορεί να δημιουργεί αίθουσες τηλεδιάσκεψης που θα ενεργοποιούνται σε προγραμματισμένο χρόνο και να προσκαλεί χρήστες σε αυτές.

9. Οι Συντονιστές τηλεδιασκέσεων (Συντονιστές Φορέων) έχουν τα εξής δικαιώματα:

α. Να δημιουργούν και να διαχειρίζονται τηλεδιασκέψεις για λογαριασμό του Φορέα στον οποίο ανήκουν.

β. Να προσκαλούν νέους ή υπάρχοντες χρήστες σε αυτές τις τηλεδιασκέψεις από οποιονδήποτε Φορέα.

γ. Να συμμετέχουν σε τηλεδιασκέψεις που έχουν δημιουργήσει οι ίδιοι ή σε τηλεδιασκέψεις που έχουν δημιουργηθεί από άλλους Συντονιστές Οργανικών Μονάδων .

δ. Να δημιουργούν τηλεδιασκέψεις σε μία ή περισσότερες

Οργανικές Μονάδες και να ορίζουν Συντονιστές αυτών (Συντονιστές Οργανικών Μονάδων), προσκαλώντας τους να ενεργοποιήσουν τον λογαριασμό χρήστη τους στο σύστημα.

ε. Να εποπτεύουν και να διαχειρίζονται όλες τις τηλεδιασκέψεις που έχουν διοργανωθεί από Συντονιστές Οργανικών Μονάδων του Φορέα τους.

10. Οι Συντονιστές Οργανικών Μονάδων που θα οριστούν από έναν Συντονιστή Φορέα, έχουν τα εξής δικαιώματα:

α. Να δημιουργούν και να διαχειρίζονται τηλεδιασκέψεις για λογαριασμό της Οργανικής Μονάδας για την οποία ορίστηκαν.

β. Να προσκαλούν νέους ή υπάρχοντες χρήστες σε αυτές τις τηλεδιασκέψεις από οποιονδήποτε Φορέα.

γ. Να διαχειρίζονται όλες τις τηλεδιασκέψεις που έχουν διοργανώσει μόνο οι ίδιοι.

δ. Να συμμετέχουν σε τηλεδιασκέψεις που έχουν δημιουργήσει οι ίδιοι ή σε τηλεδιασκέψεις που έχουν δημιουργηθεί από άλλους Συντονιστές.

11. Οι Φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα που χρησιμοποιούν την υπηρεσία φέρουν την αποκλειστική ευθύνη για την τήρηση των κείμενων διατάξεων για τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων.

12. Τέλος, για τεχνικά προβλήματα ή διευκρινίσεις για τη χρήση της υπηρεσίας, μπορείτε να συμπληρώνετε τη φόρμα επικοινωνίας στη σελίδα «Επικοινωνία»

(<https://www.epresence.gov.gr/contact>).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Κυριάκος Πιερρακάκης

Β. Διεθνείς Συνεργασίες ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού

Θέμα: Διεθνείς Συνεργασίες ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού: Τύποι και ενέργειες υλοποίησης και έγκρισης

Εγκύκλιος υπ' αριθμ. 2/4166/ ΔΕΠ/ 21.1.2020 του Υπουργείου Εσωτερικών

Κατόπιν της πρόσφατης ανάληψης των καθηκόντων των αιρετών εκπροσώπων των νέων δημοτικών και περιφερειακών αρχών που αναδείχθηκαν από τις αυτοδιοικητικές εκλογές της 26ης Μαΐου και της 2ας Ιουνίου 2019, αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών των δήμων και των περιφερειών, σας υπενθυμίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 219-220 του ν.3463/2006 και τις όμοιες των άρθρων 96, 101, 202 και 203 του ν.3852/2010, οι δήμοι και οι περιφέρειες αντιστοίχως συνεργάζονται με Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και με λοιπούς φορείς της αλλοδαπής, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, για τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα πόλεων και περιφερειών, αδελφοποιήσεις πόλεων (μόνον οι δήμοι), σε ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα, πρωτοβουλίες της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και σε πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις και συμφωνίες για την αντιμετώπιση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος.

Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 108-114 του ν.4483/2017, οι ΟΤΑ της χώρας μας συμμετέχουν σε Ευρωπαϊκούς Ομίλους Εδαφικής Συνεργασίας για την προαγωγή της εδαφικής συνεργασίας και συνοχής.

Για τη συμβατότητα όλων των ανωτέρω δράσεων των δήμων και των

περιφερειών με τις εθνικές πολιτικές, την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, σε σχέση με το εύρος των αρμοδιοτήτων τους και με την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας διυπουργικής Επιτροπής του άρθρου 4 παρ. 2β του ν.3345/2005 (ΦΕΚ 138 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει που λειτουργεί στο Υπουργείο Εσωτερικών και στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι του ΥΠ.ΕΣ., του Υπουργείου Εξωτερικών, του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (μόνο στην περίπτωση συζήτησης θεμάτων των ΕΟΕΣ) και των ενώσεων των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης (ΚΕΔΕ, ΕΝΠΕ). Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλογικά και για τους Συνδέσμους των ΟΤΑ. Πιο αναλυτικά:

1. Ευρωπαϊκά και Διεθνή Δίκτυα Πόλεων και Περιφερειών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 219 παρ.1 του ν.3463/2006 και τις όμοιες διατάξεις των άρθρων 101, 202 και 203 παρ.1 και 2 του ν.3852/2010, οι δήμοι και οι περιφέρειες της χώρας συνεργάζονται με αντίστοιχους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης της αλλοδαπής για τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα τοπικών και περιφερειακών αρχών με σκοπό την προαγωγή και διευκόλυνση της διακρατικής, διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και εδαφικής συνεργασίας και τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών του δικτύου δύνανται να συμμετέχουν σε αυτό κοινωνικοί φορείς με σκοπούς αντίστοιχους αυτών του δικτύου, καθώς και πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα.

Ένα δίκτυο συστήνεται βάσει ενός κειμένου διακήρυξης και λειτουργεί βάσει συγκεκριμένου καταστατικού. Με τη διακήρυξή του, το δίκτυο καθορίζει την

ονομασία, τους λόγους που οδήγησαν τα συμμετέχοντα μέρη στη σύστασή του, την αποστολή του, τους επιμέρους στόχους και δράσεις του, τα μέσα υλοποίησης των στόχων του καθώς και την έδρα του. Πέραν των στοιχείων της διακήρυξης, στο καταστατικό του δικτύου περιλαμβάνονται επιπλέον οι πόροι, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μελών, η διοίκησή τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και τη λειτουργία τους. Για τη συμμετοχή των ΟΤΑ σε αυτά τα δίκτυα απαιτείται απόφαση των οικείων συμβουλίων των συμμετεχόντων δήμων και περιφερειών. Ειδικότερα, όσον αφορά τα ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα τοπικών και περιφερειακών αρχών που έχουν την έδρα τους στη χώρα μας, αυτά λειτουργούν σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 741 του ΑΚ ως αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες. Για τη γραμματειακή υποστήριξη ενός διεθνούς δικτύου πόλεων και περιφερειών μπορεί να αποσπασθεί υπάλληλος από Δήμο ή Περιφέρεια μέλος του. Η απόσπαση γίνεται ύστερα από απόφαση του διοικούντος το δίκτυο οργάνου και σύμφωνης γνώμης του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη. Η διάρκεια της απόσπασης είναι διετής με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης. Η μισθοδοσία του αποσπασμένου βαρύνει τον οικείο Δήμο ή την Περιφέρεια.

Σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία, η δημιουργία ενός διεθνούς δικτύου τοπικών και περιφερειακών αρχών διανύει συγκεκριμένες φάσεις.

- i. Προσδιορισμός του επιδιωκόμενου στόχου (rationale)
- ii. Εξασφάλιση υποστήριξης (support)
- iii. Ανεύρεση εταίρων (partners)
- iv. Επισήμοποίηση της σχέσης (convention)

v. Κατανομή αρμοδιοτήτων και οργανωτική δομή (responsibilities - structure)

vi. Δημοσιοποίηση της συνεργασίας (communication)

vii. Παρακολούθηση-αξιολόγηση δράσεων (monitor-review)

2. Αδελφοποιήσεις Πόλεων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 220 του ν.3463/2006, οι δήμοι, στο πλαίσιο μακροχρόνιων συνεργασιών τους με αντίστοιχους οργανισμούς της αλλοδαπής, μπορούν να αναπτύσσουν τις κατά νόμο πρωτοβουλίες τους για θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους και να προβαίνουν σε πράξεις αδελφοποίησης των πόλεών τους, με στόχο τη μεταξύ τους προαγωγή των οικονομικών, πολιτιστικών, μορφωτικών και κοινωνικών σχέσεων, δημιουργώντας στενότερους και σε φιλικό κλίμα δεσμούς. Οι αδελφοποιήσεις πόλεων γίνονται με απόφαση των οικείων συμβουλίων και ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας διυπουργικής Επιτροπής (βλ. παρακάτω).

Σύμφωνα με την κοινή εμπειρία και τη διεθνή πρακτική, οι αδελφοποιήσεις πόλεων αποτελούν το επιστέγασμα μακρόχρονων, στοχευμένων, εθνικά επωφελών συνεργασιών. Κατόπιν τούτου, η οργάνωση και η προώθηση των διαδικασιών αδελφοποίησης προϋποθέτει μια υποστηρικτική δομή. Αυτή μπορεί να αποτελεί μέρος της τοπικής αρχής ή να είναι μια ανεξάρτητη οργάνωση, γνωστή ως Επιτροπή Αδελφοποιήσεων. Η Επιτροπή Αδελφοποιήσεων αποτελεί το κύριο όργανο συντονισμού και υλοποίησης των δράσεων αδελφοποίησης, στις οποίες μετέχουν οι αιρετοί της τοπικής αρχής όσο και κάτοικοι σε εθελοντική βάση (εναλλακτικά και εκπρόσωποι Μ.Κ.Ο. ή άλλων ενώσεων πολιτών). Οι πολιτιστικές, αθλητικές, καλλιτεχνικές, εθελοντικές

ενώσεις είναι πάντοτε ενεργές και πρόθυμες να οργανώσουν και να υλοποιήσουν δράσεις αδελφοποίησης στις οποίες συμμετέχει η τοπική κοινότητα. Επίσης, τα σχολεία, είτε μέσω του διδακτικού προσωπικού, είτε με τη συνδρομή των μαθητών (e-twinning), πρωτοστατούν στις ανταλλαγές μεταξύ των Ο.Τ.Α.. Έργο της Επιτροπής Αδελφοποιήσεων είναι να διασφαλίσει:

- Την προετοιμασία και τον συντονισμό του προγράμματος δράσεων.
- Την εκτίμηση του οικονομικού κόστους των συγκεκριμένων δράσεων (έξοδα μετακινήσεων και διαμονής).
- Την αναζήτηση της αναγκαίας επιχορήγησης (π.χ. ευρωπαϊκό πρόγραμμα 'Ευρώπη για τους Πολίτες, 2014-2020').
- Την εκπροσώπηση της τοπικής κοινωνίας.
- Την ενεργό συμμετοχή των κατοίκων.
- Τη συνέχεια των δράσεων, ανεξαρτήτως αλλαγών σε επίπεδο τοπικής αρχής.

3. Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ)

Με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006 για τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ), όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 1302/2013 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ), θεσπίστηκαν οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας, δυνάμει του άρθρου 175 εδαφ. γ της ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει ειδικές δράσεις προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της κοινωνικής,

οικονομικής και εδαφικής συνοχής. Μέλη του ΕΟΕΣ μπορούν να γίνουν οι ακόλουθες νομικές οντότητες που βρίσκονται στο έδαφος τουλάχιστον δύο (2) κρατών-μελών: α) Κράτη μέλη ή αρχές σε εθνικό επίπεδο β) Περιφέρειες γ) Δήμοι δ) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, ε) Δημόσιες Επιχειρήσεις ιδιωτικού δικαίου (της οδηγίας 2004/17/ΕΚ) στ) Επιχειρήσεις στις οποίες έχει ανατεθεί η παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ζ) Εθνικές, περιφερειακές, τοπικές αρχές ή οργανισμοί ή δημόσιες επιχειρήσεις Τρίτων χωρών. Με τις διατάξεις των άρθρων 108-114 του ν.4483/2017 ρυθμίστηκαν τα μέσα και η δυνατότητα να ανταποκριθούν οι ΕΟΕΣ που έχουν την έδρα στη χώρα μας στον προβλεπόμενο από την ενωσιακή νομοθεσία αναπτυξιακό ρόλο τους.¹

4. Προγράμματα και Πρωτοβουλίες της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης

Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 219 παρ.1 του ν.3463/2006 και των όμοιων του άρθρου 203 παρ.1 του ν.3852/2010, οι δήμοι και οι περιφέρειες της χώρας δύνανται να συμμετέχουν, εκτός από δίκτυα, και σε πρωτοβουλίες (π.χ. Σύμφωνο Δημάρχων, Πρωτοβουλία Πόλεων και Περιφερειών για την Ένταξη, Ευρωμεσογειακή Συνέλευση Περιφερειακών και Τοπικών Αρχών) και προγράμματα της ΕΕ (π.χ. ανταγωνιστικά προγράμματα, όπως LIFE, ERASMUS+, Europe for Citizens, Creative Europe και συγχρηματοδοτούμενα, όπως URBACT, INTERREG, καθώς και σε προγράμματα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου), του Συμβουλίου της Ευρώπης (π.χ. Intercultural Cities), αλλά και άλλων διεθνών οργανισμών (π.χ. Learning Cities της UNESCO).

¹ Βλ. Εγκύκλιο ΥΠΕΣ υπ' αριθ.28/13-10-2017

5. Πρωτόκολλα Συνεργασίας, Πολιτιστικές και Αθλητικές εκδηλώσεις

Εκτός από τη συμμετοχή τους σε δίκτυα, αδελφοποιήσεις πόλεων, ευρωπαϊκά προγράμματα, πρωτοβουλίες και ΕΟΕΣ, οι ΟΤΑ της χώρας δύνανται να συνάπτουν συμφωνίες/ πρωτόκολλα/ μνημόνια συνεργασίας και κατανόησης, καθώς και να συμμετέχουν σε πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις με αντίστοιχους οργανισμούς ή άλλους φορείς της αλλοδαπής.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 219 παρ.2 του ν.3463/2006 και των όμοιων διατάξεων του άρθρου 20 παρ.15 του ν.3731/2008 και του άρθρου 203 του ν.3852/2010, οι δήμοι και οι περιφέρειες μπορούν, πάντοτε στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων και των συνεργασιών τους με αντίστοιχους οργανισμούς και λοιπούς φορείς της αλλοδαπής, να πραγματοποιούν πολιτιστικές, αθλητικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και ανταλλαγές αποστολών για την αντιμετώπιση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος καθώς και να συνάπτουν συμφωνίες για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής τους.

6. Επιτροπή ελέγχου διεθνών και ευρωπαϊκών συνεργασιών των δήμων και των περιφερειών: Διαδικασία χορήγησης σύμφωνης γνώμης

Η διαδικασία υποβολής των αιτημάτων των δήμων και περιφερειών προς την αρμόδια Επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών για τη χορήγηση της σχετικής σύμφωνης γνώμης, οφείλει να πληροί τουλάχιστον τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

ι. Κάθε πρόταση δήμου ή περιφέρειας για τη συμμετοχή τους σε μια από τις ανωτέρω μορφές συνεργασίας,

κρίνεται σκόπιμο να συνοδεύεται από απόφαση του οικείου συμβουλίου ή συλλογικού οργάνου (αν αφορά νομικό τους πρόσωπο).

ii. Η απόφαση του συμβουλίου πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη. Η αιτιολογία της απόφασης πρέπει να αποτυπώνει με αναλυτικό τρόπο την προστιθέμενη αξία και τους τομείς της εν λόγω συνεργασίας με τον αλλοδαπό οργανισμό ή φορέα της αλλοδαπής, τα θέματα κοινού ενδιαφέροντος, τις προβλεπόμενες δαπάνες και να συνοδεύεται με κάθε δυνατή λεπτομέρεια από στοιχεία για τον αντίστοιχο οργανισμό ή φορέα με τον οποίο υπάρχει η βούληση συνεργασίας ή του δικτύου στο οποίο προτίθεται να συμμετάσχει. Ειδικότερα, στην περίπτωση των αδελφοποιήσεων πόλεων, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι αδελφοποιήσεις δεν αποτελούν την απαρχή μιας συνεργασίας μεταξύ δύο ΟΤΑ, αλλά την απόληξη μακροχρόνιων ανταλλαγών και κοινών πρωτοβουλιών.

iii. Η απόφαση των οικείων συμβουλίων, με όλα τα συνοδευτικά έγγραφα, πρέπει να αποστέλλεται, με έντυπο ή ηλεκτρονικό τρόπο, άμεσα και έγκαιρα στη Γραμματεία της τριμελούς Επιτροπής στο Υπουργείο Εσωτερικών (Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων), πριν την πραγματοποίηση των προγραμματισμένων διεθνών εκδηλώσεων ή την υπογραφή των σχετικών πρωτοκόλλων συνεργασίας. Τούτο είναι απαραίτητο προκειμένου, προ της χορήγησης της αιτούμενης σύμφωνης γνώμης, να καταστεί δυνατή ενδεχόμενη επικοινωνία των μελών της Επιτροπής με τους ενδιαφερόμενους φορείς για παροχή περαιτέρω διευκρινίσεων και οδηγιών. Σε αντίθετη περίπτωση, η Επιτροπή δεν θα εξετάζει αίτημα που αποστέλλεται στη Γραμματεία της καθυστερημένα ή συνοδευόμενο από ελλιπή στοιχεία.

iv. Σε περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει αιτιολογημένα πως η συμμετοχή τυχόν ενδιαφερομένου ημεδαπού δήμου ή/και περιφέρειας σε διεθνείς συνεργασίες δεν είναι σύμφωνη με το διεθνές, ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο, ή ότι η πρωτοβουλία αυτή δεν δικαιολογείται για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή γενικής πολιτικής της χώρας, με απόφασή της δύναται να απορρίψει το σχετικό αίτημα.

v. Μετά τη λήψη της σύμφωνης γνώμης και την υλοποίηση της προτεινόμενης συνεργασίας, οι εμπλεκόμενοι δήμοι και περιφέρειες, στο πλαίσιο της τακτικής ενημέρωσης του σχετικού μητρώου της Επιτροπής με τις εγκριθείσες πρωτοβουλίες, οφείλουν να μεριμνούν για την αποστολή στη Γραμματεία της Επιτροπής των σχετικών εγγράφων (π.χ. τελικά κείμενα συμφωνιών ή πρωτοκόλλων αδελφοποίησης).

Η μη λήψη της σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής από τους δήμους και τις περιφέρειες της χώρας, δύναται να δυσχεράνει το έργο της υλοποίησης συνεργασιών με τους αλλοδαπούς εταίρους τους, ιδιαίτερα αν οι εν λόγω πρωτοβουλίες δεν προβάλουν με εθνικά επωφελή τρόπο την εικόνα και τις πολιτικές της χώρας στο εξωτερικό.

Κατόπιν τούτου, παρακαλούμε όπως κοινοποιήσετε την παρούσα Εγκύκλιο στις δημοτικές και περιφερειακές αρχές της χωρικής αρμοδιότητάς σας. Είμαστε στη διάθεσή σας για περαιτέρω διευκρινίσεις και πληροφορίες.

Ο ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ

Ι.ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ

